

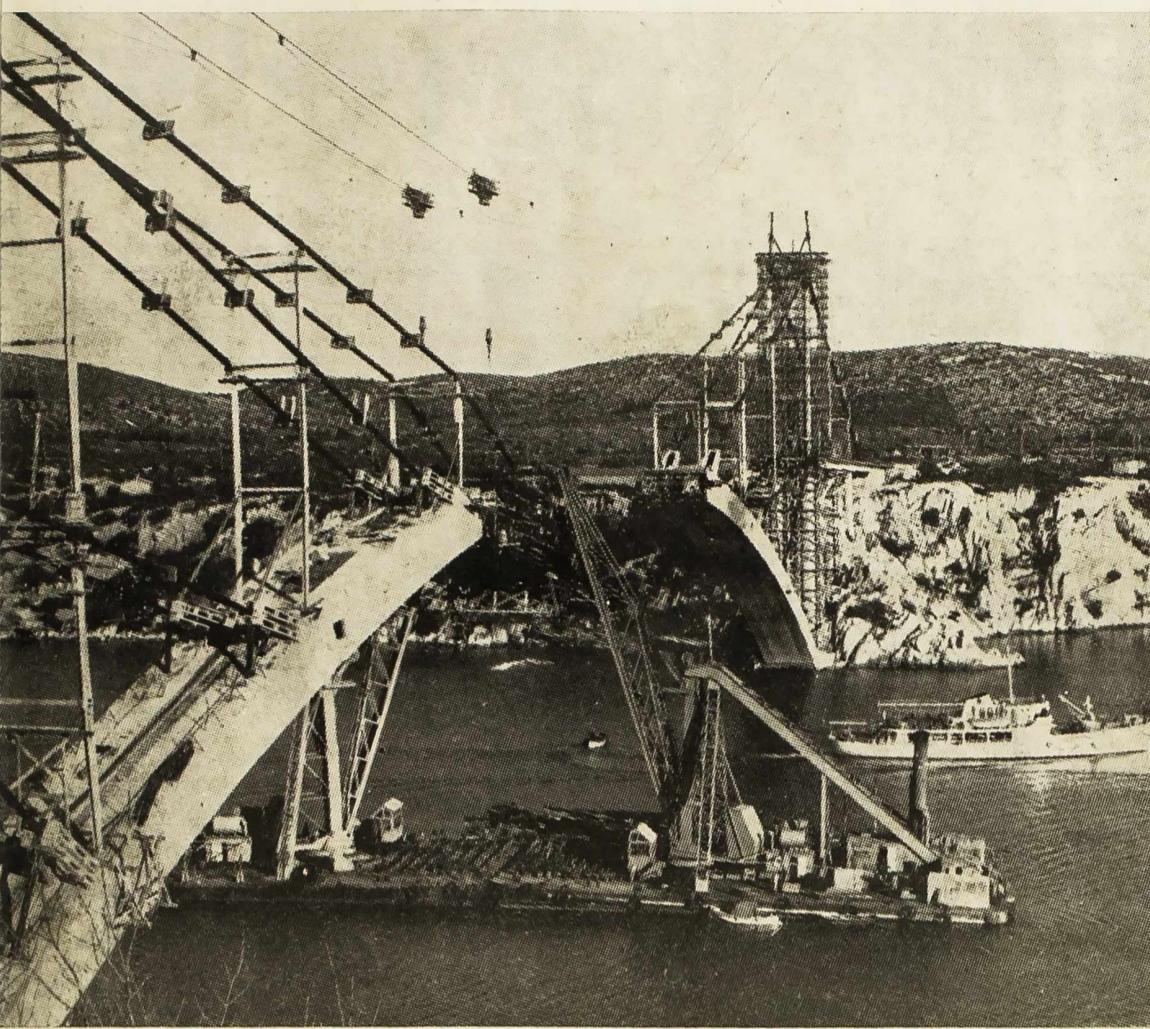
Šibenski listi

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XIV — BROJ 698 — CIJENA 40 DINARA (N. 0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

ŠIBENIK, 2. VELJACE 1966. GODINE

JOŠ SAMO JEDAN ELEMENT

IAKO JE SNIMKA KOJA PRIKAZUJE TOK RADOVA NA NOVOM MOSTU REKO ŠIBENSKOG KANALA SNIMLJENA TEK PRIJE NEKOLIKO DANA; NAJ SE ŠADA VEC POMALO ZASTARJELA. NAIME, RADOVI NAPREDUJU AKVIM TEMPOM DA BI IH IZ DANU U DAN TREBALO REGISTRIRATI. REMENSKIE PRILIKE, IAKO PREDSTAVLJAJU TEŠKOĆU RADNICIMA I TEHNIČARIMA »MOSTOGRADNJE«, NE MOGU VIŠE OZBILJNije UGROZITI ROK ADOVA.

Prošlog tjedna dvije šestosne dizalice splitskog »Brodospasa« (»Dvaina« i »Dubrava«) usidrile su se ispod dijela luka na vodičkoj strani. Po uaglovitom i krišnom vremenu počele su pripreme za podizanje 30-tonске konstrukcije pomoći oje se vrši betoniranje luka, a je posao bio gotov za dva ana, a nakon toga su se dizalice remjstale na drugu stranu i podigle još jednu takvu rešetku.

Sada je u toku betoniranje tih elemenata, pomoći tzv. prenapregnutog betona. Nakon što se ti dijelovi potpuno skrute, a za to je potrebno gotovo dva mjeseca, preostaje da se postavi još samo jedan takav element i luk mosta, u rasponu od 242 metra, bit će spojen. Na taj način bit će završen najvažniji i ujedno najosjetljiviji dio posla.

Zatim će se ubrzano raditi na postavljanju »grede« — nosača i

samog kolovoza velikog mosta. Pojedini elementi za to su već pripravljeni. Usporedo će se skidati i svi uređaji koji su služili za pridržavanje i »pritezanje«

Konture mosta već sada impresioniraju svojom golemošću, čvrstinom, ali i elegancijom. Na gradilištu novog mosta, jednog od najvećih ovakve vrste u Evropi, veoma je živo, iako se ljudi jedva vide između dijelova i čelika golemih dimenzija.

Arhitektonski, ovaj će se most izvrsno uklopiti u ambijent krša i modrozelenu površinu kanala. Bit će to još jedan lijepi i atraktivni objekt na našem području koji će privlačiti turiste i izletnike, tim više — ako se uza nj u budućnosti izgradi i neki drugi objekti.

J. Čelar

ŠIBENSKA INDUSTRIJA U PROŠLOJ GODINI

PODACI
KAŽU

MOGLO JE I BOLJE

RADNE ORGANIZACIJE ŠIBENSKOG INDUSTRIJSKOG BAZENA POVEĆALE SU U 1965. U ODNOŠU NA PRETHODNU GODINU PROIZVODNJA ZA 9,2 POSTO. UKUPNO UZEVSI, TAI POSTOTAK POVEĆANJA PROIZVODNJE MOGAO BI SE PRIHVATITI KAO ZADOVOLJAVAJUCI. IMA LI SE, MEĐUTIM, NA UMU DA SU ŠIBENSKIE INDUSTRIJSKE RADNE ORGANIZACIJE U ISTOM RAZDOBLJU POVECALE PRODUKTIVNOST ZA SVEGA 2,1 POSTO, ONDA S UKUPNIM POSLOVANJEM NAJZNAČAJNIJE GRANE NAŠE PRIVEDE NE MOŽEMO BITI ZADOVOLJNI.

Podaci o uposlenima koje smo dobili u Zavodu za statistiku govore da je u šibenskim industrijskim kolektivima u prošloj godini u odnosu na 1964. došlo do povećanja radne snage, i to od 4.891 na 4.996 radnika. Prema istom izvoru, TLM »Boris Kidrić« je povećala produktivnost rada za 6 posto, Tvornica elektroda i ferolegura za 6,6% te stilna tvornica »Jadranka« za 21 posto, a tvornica u Skradinu za 35,1 posto. Ovaj potonji podatak treba zabilježiti uz napomenu da je taj skok velik u prvom redu zbog loše produktivnosti rada u godini koja je prethodila 1965.

S druge strane, čitav niz radnih organizacija šibenske industrije ne iskazuje u iste povoljnijim postocima postignutu produktivnost. Industrija »Krka« prema podacima Zavoda za statistiku, ostvarila je prošle godine produktivnost za 13,9 posto manju od one u 1964. godini. Produktivnost je opala i u tvornici ribljih konzervi »Dalmacija« i to za 26,1 posto. Na nekim kolektivima koji nisu uspjeli zadržati čak ni produktivnost iz 1964. godine nalazi se i brodogradilište u Betini. Taj je kolektiv u prošloj godini zabilježio opadanje produktivnosti za 13,7 posto.

Kakva je situacija u pogledu proizvodnje u pojedinim industrijskim kolektivima? Evo nekih podataka: TLM »Boris Kidrić« povećala je prošle godine u odnosu na 1964. proizvodnju za 7,1 posto.

Tvornica elektroda i ferolegura povećala je prošle godine proizvodnju za 17,9 posto.

Prehrambena industrija »Krka« imala je u prošloj godini proizvodnju manju za 17,6 posto nego u 1964. godini. Interesantno je zabilježiti da je industrija »Krka« prošle godine povećala samo proizvodnju peciva, i to

za 94 tone. Tvornica ribljih konzervi »Dalmacija« proizvela je 1965. godine 25 posto proizvoda manje nego godinu dana prije. »Dalmacija« je jedino povećala proizvodnju nesteriliziranih konzervi.

Drvni kombinat je povećao proizvodnju za 16,7 posto, tvornica »Jadranka« za 23,2 posto, a tvornica u Skradinu za 0,7 posto. Brodogradilište u Betini u 1965. godine bilježi manju proizvodnju od one koju je postiglo 1964. godine. To smanjenje proizvodnje iznosi čak 11,1 posto.

Podaci o zaposlenima kretali su se u 1965. godini ovako: (u zagradi broj zaposlenih u 1964. godini) u TLM »Boris Kidrić« radio je prošle godine 2.563 osoba (2.538), u Tvornici elektroda i ferolegura 1.383 (1.250). Drvni kombinat je zapošljavao 52 osobe.

Zajedno sa poduzećima u 1965. godini izgledaju ovako: u TLM »Boris Kidrić« zalihe su se u prošloj godini u odnosu na 1964. povećale za 88,4 posto, u Tvornici elektroda i ferolegura za 33 posto, u poduzeću »Krka« za 25,4 posto, a u tvornici ribljih konzervi »Dalmacija« za 13,6 posto. Za neke kolektive nismo dobili podatke. S druge strane, međutim, proizlazi da su prošle godine neka poduzeća i imala na zalihama mnogo manje proizvoda nego 1964. godine, i to tvornica »Jadranka« za 49,7 posto, a Drvni kombinat za 73,7 posto.

Na kraju bi se mogao donjeti rezime poslovanja šibenske industrije u 1965. godini. Mogao bi glasiti: unatoč uspjesima, moglo je biti i bolje. (DB)

U NEKOLIKO REDAKA

U IZGRADNJI STANOVA na području Šibenika prošla godina čini rekord. Sredstvima radnih organizacija i Skupštine općine izgrađeno je u društvenom sektoru četrnaest objekata, u koje je uselilo 385 obitelji. Tokliko broj stanova nije izgrađen u jednoj poslijeratnoj godini. Najveći objekat »Kozara« primio je čak 96 porodica, a u zgradici koju je na devet katova podigla tvornica lakih metalera »Boris Kidrić« uselilo je 40 porodica. U protekljoj godini dovršena su četiri objekta koje je poduzeće »Izgradnja« namijenilo za tržište. U svakoj od tih zgrada nalazi se 24 udobna stana. Građevinske radevine izvodila su poduzeća »Izgradnja« i »Ivan Lavčević«.

U INDIVIDUALNOJ STAMBOVNOJ izgradnji podignuto je lanjske godine oko 120 stanova. Ove obiteljske kućice izgrađene su u predjelima Crnica, Ražine, Meterize, Rokić i Mažurica. Najveći broj stambenih objekata dovršen je u Crnici, iznad Tvornice elektroda i ferolegura. U gradnji se danas nalazi isto toliko broj stanova.

U ŠIBENSKOJ LUCI pretovareno je u 1965. godini milijun ton razne robe. Od ukupno izmanipuliranog tereta poduzeće »Luka« je ostvarilo 880 tisuća tona, a ostali pretovar odnosi se na »Šipad« i »Jadransku«. Kroz to razdoblje uz operativni dio obale pristalo je više od 300 brodova i motornih jedrenjaka domaće i strane zastave. Iz luke je najviše izvezeno drva, ferolegura i aluminijskih proizvoda, a uvezeno je u najvećim količinama ugljena i fosfata. U mje-

secu rujnu pretovareno je čak stotinu tisuća tona raznog tereta.

BLIZU 700 TISUĆA PUTNIKA prošlo je lanjske godine kroz autobusnu stanicu. Izvan turističke sezone dnevno je saobraćalo 59 autobusa na međugradskim i prigradskim linijama, a u »špicu« turističke sezone i do 110 autobusa dnevno. Računa se da je preko autobusne stanice dnevno prošlo 1700, a kroz srujan ili kolovoz 3200 putnika autobusima šibenskog i zadarskog »Autotransporta«, riječkog »Autotransa«, »Croatia transa« iz Zagreba i »Transmonte« iz Drniša. Više tisuća osoba prošlo je kroz pomoćne stanice na Martinskoj (za Vodice i Murter), zatim na Poljani maršala Tita (za Mandulin i Ražine), odakle saobraćaju autobusi na radničkim i đackim prugama.

VIŠE OD 173 MILIJUNA DINARA uplatili su u prošloj godini građani za dnevne, tjedne i druge listove i časopise. Po uloženim sredstvima najveći interes vladao je za »Vjesnikova« izdanja, zatim za »Slobodnu Dalmaciju«, »Dugina«, izdanja »Borbula«, »Šibenski list« i »Politiku«. To je ujedno promet koji je izvršila poslovna »Vjesnika« u Šibeniku.

NA PODRUČJU MATIČNOG UREDA Skupštine općine rođeno je prošle godine 1125 djece, otprilike koliko i preprošle godine. U istom razdoblju sklopljeno je 245 brakova, od kojih najveći broj osoba rođenih između 1944. i 1947. godine, dok je umrlo 290 građana, mahom iznad 55. godina života. (jj)

Strana »pijavica« srušila se na stabla i potpuno iščupala 530 komada odraslih borova, a oko 350 komada ostalo je oštećeno. Računa se da je ukupno uništeno oko 200 kubnih metara drvene mase, i to stabala čiji se promjer cijeni na 25 do 30 cm, a visina od 7 do 10 metara. Iako je »pijavica« prošla samo preko 300 metara dužine, a na oko 35 metara širine, šteta je nanesena i nekim građevinskim objektima. Filip Lovrić, star više od 75 godina, ispričao nam je o tome: »Tačno na isti dan, u isto vrijeme i u istom pravcu, tij-

prije 64 godine, kad je meni bilo 11 godina, Rogoznici je zadesila slična nesreća, moglo bi se reći — potpuno isti slučaj, sa istom snagom i na isti dan: 24. prosinca 1901. godine«.

Danas Rogoznici pričaju da im je najviše žao stari borovih stabala, jer, kažu, građevine se mogu popraviti i sagraditi, za koji tjeđan, ali se šuma ne može dovesti u prvočitno stanje ni za nekoliko decenija. Tako oni govore i ujedno se sjećaju što je sve šuma učinila za zdravljem njihovih predaka.

Mate Rajčić

tori akcije. Izvodač rada bila je, prema pričanju ljudi, općina Šibenik. Radna snaga plaćala se na slijedeći način: djeci do okolo šesnaeste godine plaćano je po 6 šoldi na dan, odraslima, koji su kopali rupe, plaćano je po 15 šoldi, a srednjoj radnoj snazi, u koju su se ubrzo i sposobnije žene i koja je uglavnom obavljala sadnju plaćano je po 10 šoldi na dan.

Kada je šuma već bila podignuta, ljudi su ubrzo shvatili nje ne blagodati, a naročito u poljoprivredi vlastito zdravlja. Tako su ubrzo i oni protivnici pošumljavanja postali najbolji prijatelji i čuvari šume, i cijenili su ljude koji su bili inicijatori pošumljavanju iznijeli pred Dalmatinski sabor u Zadru, koji je odlučio da se otok Kornati pošumi borovom šumom. I radovi su otpečeli negdje oko 1894., a završeni su bili čitav decenij kasnije — 1904. godine. Odvijali su se veoma otežano i sporo, jer su se neki ljudi opirali pošumljivanju. Prve zasade sadnice, da ih ne bi počupali, čuvala je posebna žandarmerijska straža, i to ne samo njih — već i radnike koji su radijali na pošumljivanju, jer im je prijetila opasnost da budu fizički napadnuti od onih koji su se protivili pošumljivanju.

Nekad je Rogoznicom, koja je nalazila na granici između rogoriske i šibenske općine, što je dovodilo do čestih nesuglasica, harala u narodu zvana — jeka, tj. tuberkuloza. Lijeka nije bilo. Ali je bilo sve više mrtvih bolesnih. Zato su mnogi preoručivali da se na otočicu Kornati podigne crnogorična šuma. Međutim, zbog razjedinjenosti, kješi su bile otežane. U to je vrijeme Rogoznica, na primjer, mala i dva seoska glavarja, i jedan koji je zastupao općinu Trogir, a drugi za dio područja koji je pripadao općini Šibenik. Inicijativu za pošumljivanje otoka dao je narod preko svoga trogirskog predstavnika. Međutim, prigodom četiri djebe između Trogira i Šibenika nastajale su nove nesuglasice. Cijela akcija ponovo je započela zbog finansijskih teškoća. Zato su stručnjaci prijedlog

U DVORANI DOMA JNA ODRŽANA JE U ČETVRTAK 27. O. M. ŠESTA GODIŠNJA SKUPŠTINA OPĆINSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA, KOJOJ SU PORED 159 DELEGATA, PRISUSTVOVALI I CLAN PREDSJEDNIŠTVA REPUBLICKOG VIJEĆA SVEZA SINDIKATA HRVATSKE MATE UJEVIĆ, PREDSJEDNIK KOTARSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA SPLIT MARIN BAKICA, SINDIKALNI AKTIVISTI IZ NEKIH SUSJEDNIH OPCINA, TE PREDSTAVNICI DRUŠTVENO-POLITICKIH ORGANIZACIJA ŠIBENIKA. REFERAT O NAREDΝIM ZADACIMA VIJEĆA I SINDIKALNIH ORGANIZACIJA PODNIO JE NIKICA BUJAS, PREDSJEDNIK OPĆINSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA. ZATIM JE NAKON DISKUSIJE IZVRSEN IZBOR CLANOVA NOVOG VIJEĆA I NADZORNOG ODBORA, TE DELEGATI ZA SKUPŠTINU KOTARSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA. U NOVI PLENUM VIJEĆA IZABRANO JE 35, A U NADZORNOM ODBORU PET CLANOVA, DOK CE SINDIKALNE ORGANIZACIJE ŠIBENKE OPCINE NA PREDSTOJEĆOJ SKUPŠTINI KOTARSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA ZASTUPATI 22 DELEGATA.

U izvještaju koji je prije skupštine dostavljen delegatima, kao i u referatu o narednim zadacima sindikalnih organizacija, strukovnih odbora i Viđeća — dominirala su uglavnom dva pitanja: raspodjela i radničko samoupravljanje. Protekli dvogodišnji period karakterističan je po mnogim značajnim aktivnostima sindikalnih organizacija na usklajivanju cjelokupnog pravno-političkog sistema sa načelima novog Ustava po pripremama za izbore organa vlasti i organa upravljanja, te po krunom promjeni u našem privrednom sistemu.

Od prošle skupštine, rečeno je u referatu, manifestale su se različite tendencije u privrednom životu zemlje, a što se odražavalo i na našu komunu. Ono što karakterizira dvogodišnje razdoblje jesu mјere koje je poduzimala Savezna skupština i SIV u pogledu stabilizacije tržista i naše privrede, smanjenje investicione potrošnje i usavršavanja raspodjele — sve do reforme koja je otvorila novu stranicu našeg društveno-ekonomskog i političkog razvoja u izgradnji socijalizma i socijalističkih društvenih odnosa. I, naravno, sve te mјere pobudile su iinicijale živu aktivnost sindikalnih organizacija i drugih društvenih i političkih institucija na povećanju proizvodnje i produktivnosti.

POSLJE REFORME rezultati iznad očekivanja

Na prve rezultate poslije reforme nije trebalo dugo čekati. U prvih devet mjeseci prošle godine, u odnosu na isto razdoblje 1964. godine, ukupni prihod porastao je za 17,4 posto, a društveni proizvod za 14 posto. Da je stopa rasta društvenog proizvoda bila manja od rasta ukupnog prihoda, glavni razlog leži u većem porastu materijalnih troškova. Najbolji rezultati postignuti su u trgovini, zanatstvu i poljoprivredi, a najlošiji u građevinarstvu i industriji. Povoljno kretanje zabilježeno je u svim privrednim oblastima, osim u građevinarstvu, što je i razumljivo — jer je ovde znatno smanjen poslovanje zbog restrikcije investicije i porasta cijena. Dohodak je također bilježio rast, pa njegovo učeće u ukupnom prihodu iznosi 23,7 posto, a u razdoblju srpanj — rujan 1965. godine čak 24 posto, iz čega proizlazi da je tendencija povećanog učeća dohotka u ukupnom prihodu osobito došla do izražaja nakon primjene privredne reforme.

SMANJENI GUBICI

Intenzivnije privredovanje povoljno se odrazilo i na smanjenje gubitaka u nekim radnim organizacijama, do kojih je dolozilo prijašnjih godina. Dok su, na primjer, ukupni gubici u 1963. godini iznosili 230, a u 1964. godini čak 285 milijuna, dotle su u prvih devet mjeseci prošle godine oni smanjeni na svega 22 milijuna starih dinara. Ti gubici uglavnom se odnose na dvije radne organizacije: Tvrnici tankostijene opeke u Skradinu i tvornici ribljih konzervi »Dalmacija«. Bezizlazna situacija u kojoj se našla prva radna organizacija nesumnjivo nalaze njenu likvidaciju, dok se drugom kolektivu nakon integracije sa »Kornatom« otvara perspektiva uspješnijeg privredovanja. Porast je zabilježen i u izvozu robe i usluga — za 14,6 posto, čime je stvoren neto-devizni efekt za više od milijun dolara.

I pored pozitivnih kretanja u šibenskoj privredi, bilo je i teškoće s kojima su se susretele neke radne organizacije. Gubici uslijed redukcije električne energije i neredovitog snabdjevanja aluminijem imali su u proteklom razdoblju vidnog odraza na akumulativnost dviju najvećih radnih organizacija. S obzirom da tvornica lakiha metala »Boris Kidrić« i Tvrnica elektroda i ferolegura daju polovinu cjelokupnog prihoda šibenske privrede, jasno je da se to moralno odraziti na materijalnu osnovu cijele komune. I kad tim teškoćama dodamo smanjeni broj zaposlenih, posebno u građevinarstvu, onda je lako sagledati teškoće koje se javljaju u budžetskom potrošnji i analogno tome u službama društvenih djelatnosti i standarda.

DO 1970. NOVA FIZIONOMIJA ŠIBENKE PRIVREDE

Jedan od najvažnijih zadataka pred kojima se naša šibenska privreda je donošenje programa perspektivnog razvoja komune do 1970. godine. Ocenjujući dosadašnju privrednu i društvenu kretanje na šibenskoj općini, osnove prioritetačne pravaca daljnog razvoja leže u jačanju aluminijске industrije i industrije elektroda i ferolegura, a s tim u vezi i razvoju pomorske privrede i saobraćaja, turizma i nekih specifičnih grana zanatske djelatnosti. Do takvih zaključaka došla je skupština Općinskog sindikalnog vijeća, a na osnovu konkretnih uvjeta i u okvirima raspoloživog privrednog potencijala komune. Ali, pri tom je uočeno da nezaokruženi proizvodni kapaciteti predstavljaju ozbiljnu košnicu u dalnjem razvoju aluminijске industrije kao važne privredne grane u jugoslavenskim razmjerima. To se u prvom redu odnosi na izgradnju nove elektroline, proširenje valjoničkih kapaciteta, pa proširenje i rekonstrukciju industrije elektroda i ferolegura, kao i na stvaranje baze za finalizaciju aluminija. Sasvim je sigurno da će takvi investicioni zahvati nesumnjivo ubrzati razvoj drugih djelatnosti, u prvom redu saobraćaja i tercijskih djelatnosti. Sve to zajedno u mnogome će promijeniti fizičnom našeg područja. Tim ostvarenjem otvaraju se široke mogućnosti u rješavanju problema zapošljavanja, te saniranja budžetske situacije i efikasnijeg finansiranja službi društvenog standarda. S tim u vezi neće se potreba ka intenzivnijem nastavljanju aktivnosti na uvođenju suvremenih tehničkih sredstava i primjene naučne organizacije rada u svim oblastima proizvodnje, prometa i usluga. U tome leži jedan od osnovnih predviđaja za ostvarivanje obimnog programa daljnog razvoja.

RASPODEJELA NA NIVOU RADNIH JEDINICA

Sindikalne organizacije i aktivisti, istaknuto je na godišnjoj skupštini, treba da postanu glavni pokretači i nosioci političke aktivnosti oko izvršavanja različitih zadataka. Pitanje daljnog usavršavanja sistema raspodjele u centru je pažnje sindikalnih organizacija. Sistem raspodjele prilično se uhodao u tvornici lakiha metala »Boris Kidrić« i Tvrnici elektroda i ferolegura, te u nekim trgovackim poduzećima i drugim radnim organizacijama. Specifičan oblik mјerenja rada kroz učinak proveden je u poduzećima »Luka« i »Jadranka« i taj oblik je prihvaćen. U tome su značajnu ulogu odigrale sindikalne i druge društveno-političke organizacije. Positivna kretanja na usavršavanju sistema raspodjele na nivou radnih jedinica utjecala su na povećanje osobnih dohotaka, koji su u prvih devet mjeseci prošle godine u odnosu na 1964. godinu porasli za oko 35 posto, tj. od 34.400 na 46.500 starih dinara u prosjeku.

programe svoga rada. Suvremeniji pristup obrazovanju proizvodnja — upravljača ogleda se i u sistemu tvorčkog obrazovanja, odnosno osposobljavanju kadrova za radno mjesto, ne zanemarujući pri tom ni ostale vidove, kao što su društveno-ekonomsko i idejno-političko obrazovanje.

Neosporna je činjenica da je rad bio daleko sadržajniji u onim kolektivima u kojima su djelovale dobro organizirane sindikalne podružnice, jer su one bile nosioci svih aktivnosti, počevši od racionalnijeg poslovanja i uvođenja novih oblika raspodjele pa do shvaćanja i uloge sindikata u provođenju u život novih privrednih

zahvata postoje i oni sitniji zahvati na koje ubuduće trebamo računati. Konceptacija našega privrednog razvoja do 1970. godine prihvaćena je od strane svih faktora, a to su: daljnji razvoj aluminijске industrije i turizma. Uz to se ne smije zaboraviti ni predradivačke djelatnosti, jer se bez toga neće s uspjehom rješiti problem zaposlenosti na našem području. U vezi sa programskim razvojem apelirao je na one radne organizacije koje do danas nisu donijele svoje programe, a u vezi teškoća sa budžetskom situacijom rekao je da je potrebna više nego ikad dosad puna pomoć i podrška od strane radnih organizacija i privrede u cijelini.

ŠIBENSKI LIST

SKUPŠTINA OPĆINSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA

TKO VIŠE URADI - VIŠE I DOBIJA

Iako se već duže vrijeme usmjeravaju aktivnosti na unapređenju raspodjele putem formiranja dohotka na novu radnu jedinicu, ipak se u većem broju radnih organizacija zapošta sporost u tom smislu. Osim što se javljaju teškoće u praktičnoj primjeni takve raspodjele, bilo da se radi o nedostaku odgovarajućih kadrova, bilo da organizaciona struktura nije prilagođena takvoj raspodjeli, postoji izvještaj otočje subjektivne naravi. Raspodjela dohotka na novu radnu jedinicu pretpostavlja neoprednje učeće proizvođača u rješavanju problema racionalnijeg poslovanja i veći utjecaj na proizvodne rezultate, čime i samoupravljanje dobiva potpuniju i realniju osnovu.

U centru pažnje rasprava radničkih savjeta nalazila su se i pitanja intenzifikacije privredovanja, produktivnosti i raspodjele, zatim aktivnosti na planu integracije i poboljšanja životnog standarda. I u radnim organizacijama društvenih djelatnosti zapošta je znatan napredak u jačanju organa upravljanja.

Na skupštini je bilo riječi i o informativnoj službi u kolektivima, pa je konstatirano da su se javljale i slabosti košto su nedovoljna ili gotovo nikakva obavijest o radnih ljudi o događajima u kolektivu. Mala pažnja se posvećivala informiranju kolektiva o odlukama koje su donijeli organi upravljanja, a gotovo rijetko se primjenjivala praksu da o odlukama prethodno raspovlađuju cijeli kolektiv. Ti se nedostaci u velikoj mjeri pripisuju neaktivnosti sindikalnih organizacija, koje se nisu uspjeli izboriti da se o značajnijim odlukama raspovlađuju na skupu članova sindikata, kako bi se čulo mišljenje kolektiva i ostvarila njegova podrška u realizaciji tih odluka. U onim kolektivima gdje se takva praksa primjenjivala postignuti su dobri rezultati, naročito u onima koje izdaju svoj list ili koriste druga sredstva informiranja.

OBRAZOVNI CENTRI U KOLEKTIVIMA

S obzirom da suvremena privreda sve više zahtijeva efikasniji pristup obrazovanju kadrova, zadatak sindikalnih organizacija prevenstveno se ogleda u tome da vrše snažan utjecaj i na proizvođača i na organe upravljanja u dalnjem jačanju obrazovnih centara unutar kolektiva i da uz pomoć i suradnju Radničkog sveučilišta donesu

mjera i progresivnih kretanja u našem cjelokupnom privrednom i društvenom životu.

RAZVIJATI I PRERADIVAČKE DJELATNOSTI

I diskusija je mahom bila usredotočena na centralna pitanja iz rada kolektiva. Dominirala su dva pitanja: samoupravljanje i raspodjela. Svi delegati koji su uželi riječ isticali su daljnju intenzifikaciju privredovanja, postizanje boljih radnih rezultata, efikasniju raspodjelu i pojačane napore na obrazovanju kadrova i savladavanju teškoća koje stoje na putu poboljšanja društvenog standarda.

Mate Jukić, delegat poduzeća »Luka«, govorio je o iskustvima u primjeni raspodjele na osnovu učinka u toj radnoj organizaciji. On je iznio rezultate intenzifikacije privredovanja, a dobar dio svoga izlaganja posvetio je položaju šibenske luke i njenoj perspektivi u odnosu na druge luke na Jadranu. U dobro organizirane pripreme ovo je poduzeće bez nekih naročitih teškoća dočekalo privrednu reformu. U prošloj godini zabilježeni su prvi rezultati u konkurenčkoj sposobnosti ovog kolektiva u lučkom pretovaru, pa je šibenska luka prvi put premašila splitsku luku za stotinu tisuća tona, iako ona radi s većim brojem radnika.

Stipe Baljkas, delegat Tvrnice elektroda i ferolegura, iznio je stanovite teškoće koje se javljaju kao vanjski faktori. One će — rekao je on — onemogućiti da se ovogodišnji plan u cijelosti ostvari. To se prvenstveno misli na redukciju električne energije koja je ovaj kolektiv dovela u neravnopravan položaj prema drugim privrednim grupacijama u zemlji. U ovogodišnjem startu, rekao je on, dobivamo samo 102 milijuna kilovat sati električne energije ili za 40 posto manje od količina koje mogu primiti naši kapaciteti. To će se nesumnjivo negativno odraziti i na naš sistem raspodjele, a poznato je da smo bili jedan od pionira u primjenjivanju raspodjele na novou radnu jedinicu.

Jakov Grubišić, predsjednik Skupštine općine, govorio je o nekim problemima programskog razvoja šibenske općine. Među ostalim on je istakao — da uz ključne

Stipe Jajac, delegat tvornice lakiha metala »Boris Kidrić«, posebno se osvrnuo na raspodjelu dohotka. Ocenjujući sadašnje stanje, on je naveo da statut radnih organizacija naročito pažnju posvećuju položaju članova kolektiva, dok je manji značaj dat sistemu samoupravljanja i raspodjele na novou radnu jedinicu. Takvo prilaganje slabih samoupravu u radnim jedinicama, pa dovodi do poremećaja odnosa u samom kolektivu.

Boško Šarić, ekonomista, govorio je o akumulaciji u komuni i njenoj ulozi u sistemu privredovanja, a Lazar Popović, delegat poduzeća »Izgradnja«, osvrnuo se na teškoće koje su se nakon privredne reforme javile u građevinarstvu, kao što su smanjeni obujmovi investicija i pitanje osiguranja poslova i zaposlenosti. Uza sve to — rekao je on — kolektiv pronašao mogućnosti za saniranje sadašnjeg stanja, prvenstveno u izgradnji stana za tržište i u osnivanju novih pogona, kao što su izrada tucanika, betonskih proizvoda i formiranje vlastitog projektnog biroa.

Vladimir Matković, delegat tvornice »Jadranske«, prezentirao je delegatima položaj i razvojni put ovog kolektiva od 1962. do danas, kao i vrlo dobre rezultate koji su počinjali nakon uvođenja specifičnih oblika mjerjenja rada kroz učinak, a Milivoj Vuletić, delegat TLM »Boris Kidrić«, upoznao je prisutne u situaciji u pogledu rekreacije i sporta u radnim kolektivima. Istakao je da je stanje u tom pogledu više nego zabrinjavajuće i da bi ubuduće tom pitanju trebalo pokloniti više pažnje.

BORITI SE ZA NOVE KVALITETE U PRIVREDIVANJU

Mate Ujević, član predsjedništva Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske, govorio je o uvjetima privredivanja nakon privredne reforme, istakao je da nova etapa našeg društvenog razvoja nesumnjivo zahtijeva i sasvim novi pristup u radu sindikalnih i drugih društveno-političkih organa u kolektivima. Već dosad zapoženi uspjesi na tom planu rezultat su unutrašnjih snaga, u prvom redu neposrednih proizvođača. Pristup narednim zadacima trebao bi biti drukčiji: trebalo bi se boriti za jedan novi kvalitet u privredovanju s orijentacijom na moderniziranje postojće industrije, što će omogućiti bolji plasman na domaćem i svjetskom tržistu. Investicijsku politiku, rekao je među ostalim Mate Ujević treba prilagoditi stvarnim potrebama naše privrede i radnih organizacija i težiti ka suvremenijoj privredi, i to ne samo u aluminijskoj industriji. Uz stvaranje takvih kapaciteta koji će omogućiti veću rentabilnost, postići će se veći dohotak, a s tim u vezi porast će primanja i lični standard radnika. Dajući ocjenu o radu samoupravnih organa, drugi Ujević je iznizirao na uključenje što većeg broja ljudi u samoupravne jedinice, o čemu je na skupštini bilo malo riječi, pa je dodata da treba pokazati više odlučnosti u prenošenju kompetencija na niže organe i u reguliranju unutrašnjih odnosa u kolektivima. U onim kolektivima gdje je dohodak prenijet na radne jedinice zabilježeni su pozitivni rezultati. To se naročito odražilo na daleko veću racionalnost u sredstvima, a to je upravo onaj novi kvalitet za koji se radne organizacije moraju boriti.

(jj)

Iz statiskike suca za prekršaje

SVE MANJE PREKRŠAJA

Sudeći po podacima koji su nam prezentirani ovih dana, može se konstatirati da su prekršaji na području šibenske komune u opadanju. Međutim, broj prekršaja je još uvek znatan. Naime, u prošloj godini sudac za prekršaje imao je na rješavanju 3.295 zahtjeva, od čega končan poступak u 3.027 slučajeva. Od ukupnog broja rješenih zahtjeva najveći broj otpada na prekršaje propisa iz oblasti javnog reda — bilo je 1.018 kaznenih rješenja.

Nadalje, zbog povrede Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira donesen je ukupno 760 kaznenih rješenja. Od toga broja 137 rješenja odnosilo se na kazne ukora, dok su se novčane kazne kretale od tisuću do 15.000 dinara. Pri tom valja zabilježiti da je izrečeno i 56 kazni zatvora u trajanju od 570 dana, no one su se uglavnom odnosile na skitnju, drško poнаšanje na javnom mjestu i propis

ŠTA SE TO DOGAĐALO U »VODOVODU«

Radnik je bio maltretiran na najgrublji način

Stoje pred nama 74 stranica gusto otkucanog teksta o situaciji u kojoj je posljednjih desetak godina radio »Vodovod». Stoje papiri kao snažni oratori što osuđuju, kao apologati istine i demokratskih načela radničkog samoupravljanja. Stoje oni pred nama kao optužba protiv nesavjesnosti, prisvajanja društvene imovine, maltretiranja i ponižavanja radnika, učenjivanja — kao ljudski akt protiv nehumanih postupaka, kakvi jedva da su od oslobođenja do danas viđeni ne samo u našem gradu nego i na našem području. I sada treba da od svega toga izvučemo 8 — 9 stranica koje bi tu situaciju predstavile našim čitaocima. Vjerujte, zaista je teško, jer će neiznitjetog podstata ostati. Još dvije napomene našim čitaocima: prvo, te 74 stranice samo su jedan dio cijelokupnog materijala o »Vodovodu« i drugo, ovom prilikom nećemo ulaziti u brojke o prisvojenim sumama, jer bi nas to odvelo u račune kojima bi trebalo posvetiti dugo dugo vremena. Naš je zadatak da se osvrnemo na rad pojedinih dosadašnjih rukovodilaca u »Vodovodu«, a naročito na rad Ivana Lipovića, dosadašnjeg tehničkog rukovodioca »Vodovoda«, i nekih drugih i da ih javno zapitamo: Da li su se ikad zapitali da rade pogrešno i da je ovo doba radničkog i društvenog samoupravljanja? Isto tako prijekor upućujemo i onim drugevima koji po svojoj službenoj i političkoj dužnosti u »Vodovodu« nisu učinili gotovo ništa da se zaštiti radni čovjek te organizacije, a znali su da je on maltretiran na najgrublji način, nespojiv s ljudskim moralom i socijalističkim humanizmom.

GRADANI OČEKUJU ISTINU

Za »dogadaj« u »Vodovodu« saznašo se u gradu na najbrži način. »Uhapšen Lipović!« »Uhapšena je Desa Arbanas!« — tako se pričalo po gradu i okolnim mjestima. Pričalo se o nekim milijunskim pronevererama, o nekim vilama i vikendicama, o pristima i drugim vidovima mita, o gubicima milijunskih iznosa... pričalo se koješta i ispredala »legenda o uhapšenima«. U međuvremenu je poginuo bivši direktor »Vodovoda«, a jedan je radnik izvršio samoubiljstvo, pa se i to nadovezalo. Grad je s pravom očekivao da sazna istinu. A onda je istražni-postupak završen i predmet dat javnom tužilaštvu. Suprotno javnom očekivanju (ali zakonski opredano) jednog dana Lipović se pojavio na gradskim ulicama. I priča je odmah dobila obratni karakter. »Eto vidite da iz toga nema ništa!« »Kažu da ga optužuju samo za 500.000 dinara!« »Podnio je molbu za pohnovni prijem u radnu organizaciju!« — tako se sada pišta.

A mi smo upravo završavali da saznamo bar veći dio istine o »slučaju Lipović« i da je što objektivnije predočimo našim čitaocima. I evo što smo iz 74 stranice koje nam je kolektiv »Vodovoda« stavio na raspolaganje — saznaši.

TKO JE IVAN LIPOVIC

Ivan Lipović, bivši tehnički rukovodilac »Vodovoda«, ima prošlost koja je tuda i neprijateljska našem socijalističkom društvu — stoji u jednom aktu. »Bio je — piše tu — »oficir u bivšoj jugoslavenskoj vojski... rat ga je zatekao na bugarskoj granici, odakle je za desetak dana došao u Zagreb i tu se stavio Paveliću na raspolaženje. Odatle je premješten, kao nastavnik u Opkobarsku bojnu u Karlovcu, a zatim u Beč na vojnu specijalizaciju i tam do boravi od 1. X 1941. do 1. X 1942. godine, odakle se, obogaćen znanjem, za borbu protiv partizana, vraća u Zagreb, gdje mu Pavelić dodjeluje veći čin i postavlja ga za upravitelja škole Opkobarske bojne u Varaždinu (pionirska škola, pontomerija-inžinjerija, tako mu to nešto znači ono Opkobarska bojna). Tako Lipović ostaje vjeran Paveliću do kraja rata, kada su ga 1945. godine zarobile partizanske jedinice. Nakon tri mjeseca boravka u sabirnom logoru u Kovinu kod Pančeva, pušten je kući, ali ne odlazi u svoje mjesto Koprivnicu, već kod žene u Bjelovar i tu boravi jedanaest mjeseci... on je i to ležanje kod žene u Bjelovaru uspio regulirati u radni staž, u radnu knjižicu... Iz Bjelovara je otišao u Koprivnicu, gdje se zapošljava u privatnom sektoru, kod privatnog vlasnika konzervi, njemačke narodnosti, u pogonu »Bräca Wolf«. Nakon izvjesnog vremena taj je pogon nacionaliziran i spao pod kotar Koprivnicu, te je tako Lipović došao u društveni sektor i ostao tu 3 — 4 godine. Za njegova rada u Koprivnici, predsjednik kotara Koprivnice daje mu radnu knjižicu s karakteristikom u kojoj stoji: »Učesnik u rušenju stare Jugoslavije; ničim nije pomagao NOP i NOB; ne zalaže se na poslu; radi tek toliko da odriži radno mjesto«. S takvim karakteristikama otpuštaju ga s posla. Nakon toga preko zagrebačkog poduzeća »Tehnika« dolazi u Ražine, dok se tvornica još podizala. Do tada nije imao nikakve radne kvalifikacije, osim oficirskog čina. U Ražinama su mu inženjeri dali potvrdu s kojom je otišao u Zagreb i položio ispit za građevinskog tehničara...« — tako tu piše.

VEOMA SPOSOBAN ZA SELEKCIJU

S takvom prošlošću Lipović je 1956. godine došao u »Vodovod« i postao tehnički rukovodilac poduzeća s »odriješenim rukama da bira sebi suradnike« — kako mu je navodno rekao bivši direktor J. Trešnjić. I Lipović ih je počeo birati na sebi svojstven način — išči u kolektivu. Tako je — kažu — »zaslugom Lipovića došao za šefu komercijalnog sektora u »Vodovod« 1957. godine i Drago Bišća čovjek koji je zbog privrednog kriminala bio 1952. godine osuđen na 4 godine strogog zatvora, a inače je bio sin ustaškog logornika iz Županju. Zadnjih godina rata, iako je bio rođen 1926. godine, bio je u neprijateljskim formacijama. On je zajedno s Lipovićem radio i u tzv. Režijskoj grupi, koju je »Vodovod« formirao uz odobrenje NNO Šibenik 1957. godine a likvidirao polovinom 1962. godine (o radu te grupe bit će još riječi) — i

bio njen blagajnik...« Pored toga, »Lipović se energetično zalagao da se u »Vodovodu« primi jedan ovisnični Gimnazije, izbačen iz škole, pored ostalog, i kao politički negativan. Kad mu to nije uspjelo — pise u jeanoj izjavi — uzvuknuo je: »Protekcije je bilo i bit će je. I za njih se netko treba boriti! ili primjer kad se prvi put raspisao natjecaj za pravnog referenta »Vodovoda«. Na natjecaj se javio jedan pravnik iz SUP-a, koji je bio jedini moguci kandidat. Međutim, kad je Lipović saznao da taj pravnik radi u SUP-u, nastojao je da on ne dođe. »Jedan od načina na koji su ga odbili« — kazao se u jednoj diskusiji — »bilo je umanjivanje tarifnog stava. Primjera je bilo mnogo. Zato cemo još ispričati samo neke. Bilo je to na sjednici Upravnog odbora — iznosi jedan radnik — »17. V 1962. godine, bivši direktor iznosi da je jedan radnik koji radi u pogonu Pokrovnik nediscipliniran, neradiša, žvercer (uvijek me je torba u ruci!) i da je negdje govorio dok on ima šunki i vina da ga nitko neće istjerati iz »Vodovoda«. Odmah se za riječ javio Lipović i govorio da je taj radnik dobar i da je on protiv toga da se premjesti (da se ne pita tehničku službu — tj. Lipovića). No to se ponovo javio direktor i rekao: »Necu dalje govoriti, Lipović pobija moje riječi i ironizira gotovo sam za sebe — nije se pitalo tehničku službu. Neću govoriti koliko je puta tehnička služba premjestila radnika, a da za to nije znala personalna služba i drugi.« (tj. on, direktor) ... I na kraju ipak je Lipović pobijedio.« Drugi primjer: Kad je otvoreno radilište u Vodicama, kao šef je bio upućen Boško Mandić. »Lipović mi je govorio da krade kilometre u putnom nalogu, a u interesu usluga za Lipovića i njegove prijatelje, jer je u to vrijeme Lipović radio privatnu vikendicu u Pirovcu. Kad je Mandić to odbio, Lipović mu je zaprijetio da ne može ostati na tom terenu kao šef. Odmah zatim uslijedio je prijedlog Lipovića Radničkom savjetu da se otvori novo radno mjesto šefera u Vodicama. Poslije prijedloga povukao se u kancelariju. Zatim je Mandić sve potanko ispričao i rekao da novih šefera nije potrebno, jer da ih ionako ima previše. Radnički savjet jednoglasno odbija Lipovićev prijedlog. Nakon toga Lipović ponovo dotrije na sjednicu i prisutne nastoje uveriti da je u pravu. I njegov prijedlog se usvaja. Nakon toga je drugi Mandić ostao pet mjeseci bez kola, bio iz Vodice prebačen u Šibenik — da se tu odmara i prima osobni dohodak — piše u jednom prilogu diskusiji. I tako redom, redom... tako dugi čak mnogo godina. Odbiranja su zaista vršena. Ljudi su, kažu, upozoravali i direktoru (ali bi on rekao: »Teško je, Đuro, ispraviti krivu Drinulku«) i druge (ali bi oni rekli: »Imamo u vidu rad Lipovića i mi se brinemo o tome« — obećavali su da će to jednom doći na tapet).

PROTIVNO HUMANIZMU I NAŠEM MORALU

Međutim, dani su prolazili, čak i godine. A Lipović je izvan poduzeća sticao sve veću moć i slavu, gotovo do parole: »Bez njega se u ovom gradu ne bi ništa desilo.« S druge strane, radnici su se sve više bunili protiv njega, iznosili svoja zapažanja, ali (naroč kaže: »Ono vali« uvijek upropasti djevojku!)... na Olimpu je uvijek ostajao Lipović. Ispričat cemo neke slučajevne (onako kako ih iznose radnici i kako su napisani u one 74 stranice koje smo spomenuli na početku).

Bilo je 1962. godine. Radnik Ante Ćoga, član SK, logoraš iz Dachau-a i borac, u suradnji s poslovodom tadašnje režijske grupe — Milanom Pilizotom — piše što primjećuje u radu Lipovića. To je došlo i do Skupštine općine. I formirana je komisija. Za njen sastav pobrinuo se navodno i Lipović. Poslije pregleda knjigovodstvenih dokumenata komisija utvrđuje da su navodi Ćoga neosnovani. Na partijskom sastanku se traži da poslovoda pokaže notes u koji su on i Ćoga zapisivali zapažanja o Lipoviću. Pilizota je odgovorio da nema nikakvog zajedničkog notesa sa Ćogom. Poslije toga Lipović traži se da Ćoga bezuvjetno udalji iz radne organizacije. Na intervenciju komunista, bivšeg direktora i OK SK Ćoga ostaje u organizaciji, ali biva koženjari partijski. Otada Lipović i Pilizota postaju prijatelji, tvrde radnici. A dokle je to dovelo, pokazat će i ovaj primjer: Bila je 1963. godina. Na jednom sastanku stručnog kolegija, uz inicijativu i podršku Lipovića i njegovih prijatelja, donosi se ovakva, iako protiv statutarne, odluka: da službenici za vrijeme ljeta rade sedam sati, a radnici osam sati, jer da navodno vrućina smeta službenicima. Jedan se radnik digao i rekao: »da se tako ne radi ni u zapadnim zemljama«. Ali, ubrzo je taj radnik proglašen za buntovnika i jednoga od onih koji će dobiti otkaz. Radnici je bio ustrojan i upozorio rukovodstvo poduzeća, organe i predstavnike organizacija »da ukoliko službenici budu isli jedan radni sat ranije s posla, da će to isto učiniti i radnici. I, naravno, taj radnik poduzima akciju: odlazi u mehaničku radionicu i govorilj radnicima da izđu s posla kad izđu i službenici. Oni su to i učinili... Kad su Lipović i neki drugi vidjeli da se radnici ne šale, došli su na ideju da saslušavaju radnike. Nakon toga je održan sastanak kolektiva. Prvi govornik bio je Lipović, koji je rekao da kakvi su oni radnici kad ne razumiju teškoće službenika, koji navodno padaju u nesvijest od vrućine. Zatim su govorili neki drugi. Za riječ je javio i Pilizota i rekao: »Drugovi i drugarice, ne mogu zamisliti da jedna čađava kužina, na čelu sa jednom šakom buntovnika, može sprječiti rad našim službenicima od sedam sati.« Na to su iz kolektiva poletjeli pljuskovi pogrda i »bezobzražni« riječi. Ništa bolji otvor protiv meduljudskih odnosa nije bio ni »slučaj završetka 1964. godine«, kada je izabrana komisija da izvrši inventuru i kad su članovi komisije isplaćene i dnevnicu i prekovremeni satovi. Pored toga, na račun povoljno završene inventure, a na pritisak Lipovića i još nekih, stručni kolegij donosi odluku da se to proslavi sumom od 100.000 dinara i da na toj proslavi budu samo oni koji su sudjelovali u inventuri. Određeno je da se banket priredi u Pirovcu. Radnicima se reklo da prekovremeni satovi i dnevnicu onima koji su učestvovali u inventuri nisu isplaćeni. Na

tom banketu bili su prvenstveno ljudi koje je pozvao Lipović — kažu u »Vodovodu«, pa i oni koji nisu učestvovali u inventuri i koji nisu članovi »Vodovoda«. Banket je održan u radno vrijeme, a troškovi su teretili fond osobnih dohodaka radnika. »Na završetku godišnjeg obračuna radnici nisu dobili ni dinara viška za svoj jednogodišnji rad — iako je nevjerojatno! — ističu u tom kolektivu — »da se na promet od 800 milijuna dinara nije moglo bar nešto zaraditi.«

UCIJENJIVANA SU I SELA — ZA MITO!

Tako se to radilo, obmanjivalo i učenjivalo. Da ispričamo sve ono što su nam potvrdili radnici, trebalo bi nekoliko nastavaka u ovom listu. Zato se, ne ulazeći u broj pršta, pečenih janjaca, kilograma grožđa, litara vina, metara cijevi za vodu, broj i visinu isplaćenih dnevnicu, količinu paušala i isplatu u režijskoj grupi, prekovremenih sati, i slično, koje je navodno Lipović primio, prisvojio ili otudio (jer to ostavljam sudska rasprava), opredjeljujemo samo na neke »slicice« o tome. Kažu radnici da je Lipović samoinicijativno otvorao nova radilišta, često bez ikakve dokumentacije, finansijskog plana i slično, a da su posebno poglavljiv u tom pogledu sela Dalmatinske zagore »odakle je izvlačio posebnu materijalnu i finansijsku korist, ili, bolje rečeno, primao mito na račun službenog položaja.« Npr. Dubrava. Selu nekoliko godina čekalo da otpočnu radovi na dovođenju vode. Zahtjev sela za vodom podražala je i Skupština općine, imajući u vidu pogodan teren za proizvodnju povrća. Ali, radovi nikako da otpočnu. I napokon je valjda nekom iskršta spasovna ideja: sazvali su u selu sastanak odbora SSRN i aktivna SK i odlučili da lično pregovaraju s Lipovićem i da svaku kuću u Dubravi dade 1000 ili 1500 dinara. I Lipoviću je bilo isplaćeno oko 30.000 dinara (a bilo je sakupljeno oko 80.000) i data: jedan demizon vina, oko 20 kg grožđa i jedan pršut. Poslije toga radovi na ogranku za Dubravu su otpočeli. To su isto napravili u selu Planjani, općina Društvo.

Ili slučaj »sa sastanka SSRN u Perkoviću, gdje su Lipović također kritikovali. Ili iznošenje nekih radnika da je Lipović primio mito i da onih koje je on postavio za poslovodstvo. Kažu da je mito primio i od slijedećih sela: Dubrave (kod Tjesna), Suhog Doča, Radonjića, Pokrovnika, Perkovića, okoline Unesića, Ostrogašica, Bilice i drugih mesta. Često je, kažu, davao individualne priključke po selima, bez obzira na političke probleme koji su iz tog proizlazili.

Neki tvrde da je primio mito sigurno od 50 posto radnika koji su prošli kroz »Vodovod« ili režijsku grupu. Šta poslije toga zaključiti? Šta misliti o rukovodiocu koji svoga radnika salje u »spizur i po novine, i to dugo godina tako? Prepuštamo zaključak o tome čitaocima.

OTKUDA SVE TO LIPOVIĆU

Na otvorenom partijskom sastanku u »Vodovodu« podnesen je opširni izvještaj o radu u toj ustanovi. Među ostalim, u tom izvještaju piše i ovo: »Po pričanju mnogih koji ga poznaju, Lipović je došao u Šibenik bez ikakve imovine. A što se dogodilo u ovilu desetak godina. Svima je jasno da se izrazito obogatio. Imao raskošnu vilu sa bogato opremljenim namještajem, izgleda kao neka čarobna vila iz filmova. Ondašnja vrijednost cijene je na 12 — 15 milijuna dinara. Pored toga, ima izgradenu vikendicu (vrijednost oko milijun dinara), te stan u Zagrebu navodno kupljen za 1,5 milijuna dinara. Da li je stan njegovo vlasništvo, to još nije utvrđeno, ali njegovo dvoje djece — studenata žive u njemu na visokoj nozi... Među ostalim, oni svake godine odlaze na ekskurzije po inozemstvu sa mnogo para...«

»Kako je to Lipović postigao? — pitaju se u kolektivu i odgovor pokušavaju objasniti ovako: Ako je po startnoj osnovi imao neto-primanja 73.000 dinara, onda mora da postoje drugi izvori od kojih je sve to stvarao, uzdržavao djecu, dogradavši i uređivao. Drugo, fond investicionog održavanja mreže vodovoda je dosta velik, ali se iz njega u posljednjih desetih godina nije ništa uložilo da gradnji piju čišću vodu i da se pronadu podzemni gubici vode, koji se cijene na oko 40 posta. A gdje su ona onda sredstva? O tome se u kolektivu ne zna ili se kaže da ih je Lipović utrošio na neke druge objekte, pa čak i one koje s vodovodom nemaju veze. Treće, tvrde radnici da je uzimao sa radilišta toliko materijala koliko mu je bilo potrebno (cement, kreča, željeza, gredica, sadnica i sl.). Četvrti, dokazuju da je za vrijeme radnog vremena koristio vozni park »Vodovoda« i radnu snagu, što je plaćao samo minimalno i u izvjesnim slučajevima. Peti, postoje podaci da je primio strahovito mnogo nezakonito naplaćenih dnevnicu i od poduzeća i od režijske grupe, tako da mu je radni dan iznosi i po 36 sati. Uz dnevnicu je primio i paušal. Sesto, iako je projektne radove pretežno obavljao u redovno radno vrijeme, naplaćivao ih je posebno kao da ih je radio u slobodno vrijeme. Od 1959. do 1962. godine postojao je projektni biro u okviru tehničkog sektora »Vodovoda«. Rad je obavljan materijalom poduzeća, ali ipak su ljudi tog biroa bili posebno plaćeni. Sedmo, »Vodovod« je u nekoliko prošlih godina dobio oko 700.000.000 dinara raznih kredita za rekonstrukcije ili izgradnju vodovoda (Brine—Meterize, Pisak, Primošten, Pirovac, Tjesno—Murter i sl.). Lipović je ta sredstva prebacivao iz jednog objekta na drugi. Čak su se i gradski pločnici i ulice gradili od tih sredstava, i to uz veliki nered u dokumentaciji. Osmo, rad režijske grupe (na čelu sa Lipovićem i još nekim) odvijao je bez evidencije materijalnog knjigovodstva. Npr. nije se evidentiralo ni ulaz

VODICE SU, NEMA SUMNJE, LIJEPO MJESTO. ONE SU POSTALE POJAM JEFITNOG I UGODNOG LIETO-VANJA ZA MNOGE NAŠE I STRANE POSJETIČE. O TOME GOVORE I »VRTOGLAVE« BROJKE ČITAVOG NIZA REKORDA KOJE SU VODICE »TUKLE« OD 1955. GODINE PA DO DANAS.

ZAHVALJUJUĆI TURIZMU, VODICE SU POZNATE I IZVAN GRANICA NAŠE ZEMLJE. POZNATE SU PO SVOJIM PLAŽAMA, BROJINIM ODMARALIŠTIMA, SUSRETljIVIM LJUDIMA, DOBROM VINU, MARAŠTINI, PRŠUTU, NOVOM MOTELU; PO SVOJIM BORBENIM TRADICIJAMA OD PRIJE RATA, PA I OD PRVIH DANA REVOLUCIJE.

NAVALIO NA NJIH I IBRAHIM — PAŠA

Međutim, Vodičani su malo učinili da svoje mjesto učine poznatim i po bogatom davnjim prošlosti. Začudjuće činjenica da i sami mještani veoma malo znaju o historijskoj prošlosti mjeseta. Na prvi pogled izgleda da se nema šta ni vidjeti ni saznaati na vodičkim ulicama, možda naprosto zato što su oči, a i misli — uvijek upućene moru.

Ali, treba samo malo pogledati oko sebe, podići glavu — da se vidi jedan dio Vodica onakav kakav ga, na žalost, ne pokazuje ni jedan prospect, smatrajući to valjda »nekomerčjalnim«.

Ova reportaža, nastala na osnovi jednoga slučajnog susreta sa »zimskim« Vodičama, pokušat će dočarati dio daleke prošlosti tega mjeseta.

Vodice se kao naselje spominju prvi put 1402. godine. Znade se da je selo oko godine 1533. brojilo oko 1000 stanovnika. Među njima je bilo dosta do seljenika. Taj je broj stalno rastao, tako da je 1928. bilo u Vodicama 2.918 stanovnika. Postojale su 452 kuće

Vodičani su od davnina bili više težaci nego pomorci i ribari. Iz godine 1627. postoji jedna naredba kojom se Vodičanima daje sloboda da pasu blago sve do crkvice Sv. Andrije u Kanalu, jer da zbog navale Turaka i onako nemaju pašnjaka.

A odakle Vodičama ime?

Poznato je da vodička polja obiluju živim vodama. Vjeruje se da je odatle nastalo i naziv sela. Ratne galije i drugi brodovi dolazili su, osobito u srednjem vijeku, u Vodice po vodu.

Selo se moralo dugo braniti od Turaka. Neki kmet dao je o tome jednu indirektnu potvrdu. On kaže da je 1537. godine mogao nesmetano obraditi vinograd, ali da to slijedeće godine nije bio u stanju »radi straha od Turaka«. Zbog obrane, Vodice su bile utvrđene, ali se ne zna od kada. Podizane su zidine koje su imale nekoliko vrata, a bilo je i više kula. Danas se pojedini elementi tih utvrda mogu ljepe vidjeti, mada je tokom vječeva dosta toga porušeno. Najbolje se sačuvala crvasta kula od bijelog tesanog kamena, koja nosi naziv obitelji Fondra iz 1664. godine. Između dva rata zvala se »Coričev toranj«. Na jednom zidu kule, do uske ulice, nalazi se grb s kacigom i perjanicom, guskom i slovima H. S. Neki misle da su to inicijali nekog Jere (Hieronymus) Saracena, sa kojim je klesar Ivan iz Hvara zajedno podigao kucu 1533. godine.

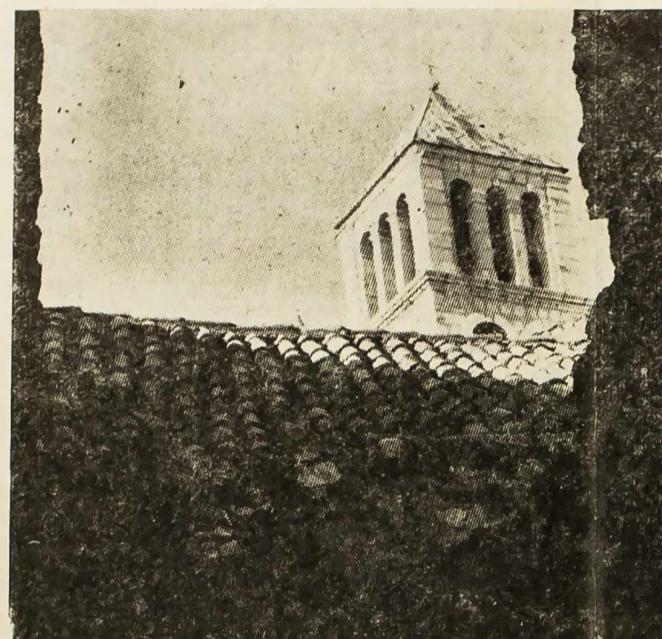
Jedno mjesto na sjeverozapadu Vodica dugo su zvali »Vrata od selaca«. Tridesetak metara od tih vrata bio je »baždahan« — turška postaja — gdje su Turci ostavljali svoje oružje, konje i robu prije nego što bi — na miran način ušli u Vodice.

Na groblju postoji stara crkva iz prve polovine 15. vijeka. Ona novija u selu građena je između 1746. i 1749. godine. Pročelje ima lijepu kamenu rozetu s otvorenim lišćem i koncentričnim stupićima. Podesjeća na Šibenku katedralu.

Najstariji dio Vodica, onaj unutar zidina, i danas je isaran uskim, krivudavim uličicama, popločanim kamenom. Posjetilac je često u nedoumici na koju će stranu

iz njih izići. Ni Turcima nije uspjelo da se njima slobodno kreću. Uvijek su bili odbijani.

Godine 1644. Danijel Divnić, brat historičara Franje Divnića, čuvao je s Vodičanima granice šibenskog kotača od Turaka, a 1646. obranio je i Vodice. Te je godine na Vodice navalio i Ibrahim-paša sa 4.000 konjaka. U krvavoj bici palo je 2.000 Turaka. O junačtvu i pobjedi Vodičana nad Turcima pjevao je Andrija Kačić ovako:

»Za pašom se četa otisnula,
Mala četa trista Vodičana
A toliko od Krapnja delija
Od Vrpolja i Jadrtovca.
U busiji Turke dočekaše
Na nje živi oganj oboriše...«
»Vas dan Turci juriše činiše,
Al maleno selo ne uzeše,
Jer graniči malo i veliko,
Zene, starci, dica i divojke.
Pade mrtvih hiljade Turaka
Sve najboljih na glasu junaka
Kod Vodica ukraj sinja mora
Kao gusta isičena gora.
Ne čudim se gradu Šibeniku,
Jer je on soko na krajini,
Već Vodicama selu pokraj mora
Kako se je Turkom obranilo
Bez ikakve moći i pomoći,
Bez galija i bez lumbarada...«

Danas je to jedno od najrazvijenijih mjeseta na našoj komuni. Treba kazati da su Vodičani dobili osnovnu školu još 1846., a poštanski i telegrafski ured 1880. godine.

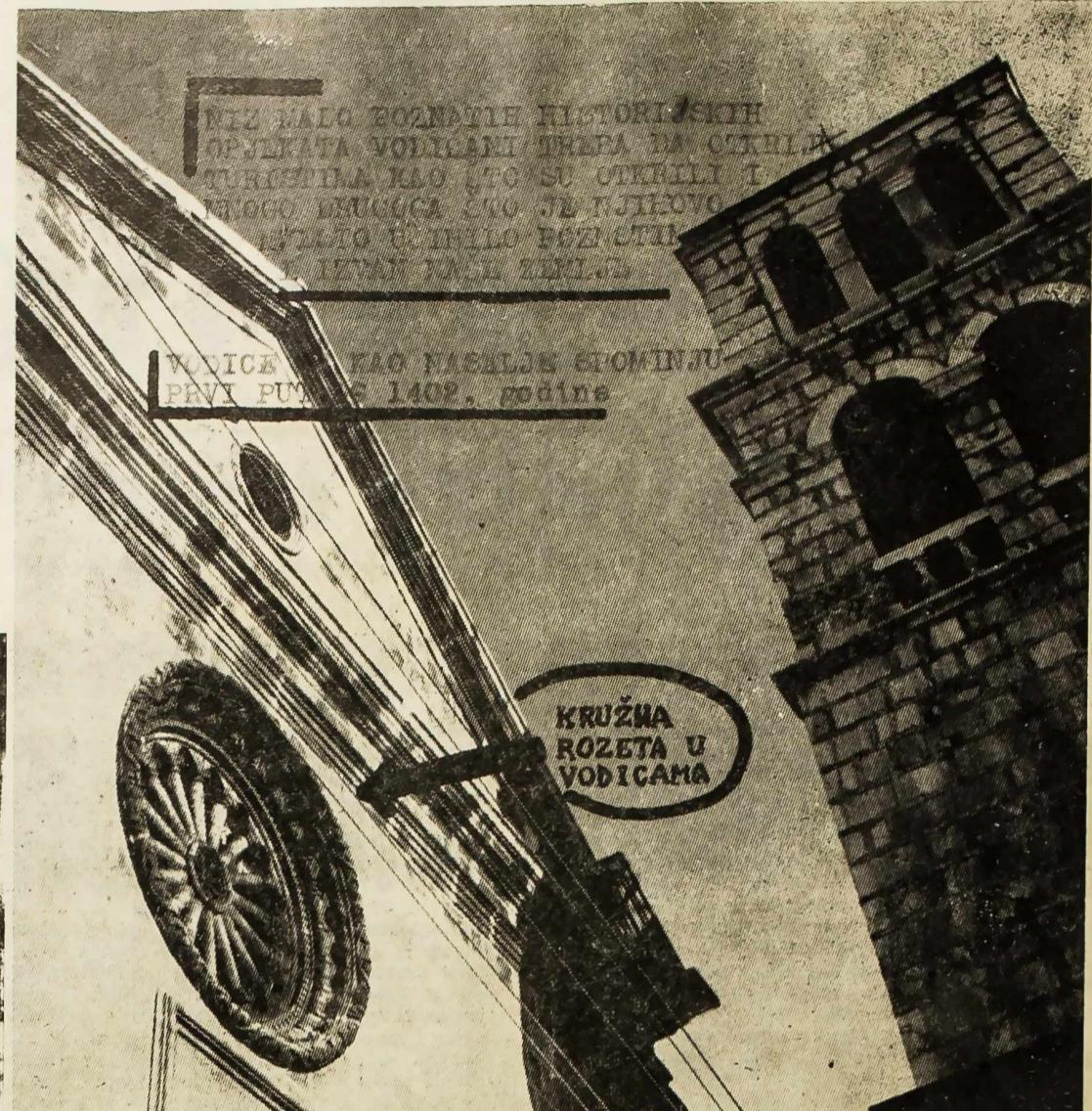
Bilo bi veoma korisno kada bi se u budućim nastojanjima oko propagiranja Vodica težilo tome da se istakne i bogata prošlost ovog mjeseta, da se obilježe neki njegovi spomenici i koliko-toliko dovedu u red, jer današnje njihovo stanje ne pruža mnogo nade da će se dugo održati. A to je velika šteta.

Iako se ne treba povoditi za nekim gradovima drugih zemalja, koji su od historijskih ostašaka napravili biznis, ne treba ni ignorirati ono što postoji i što je vrijedno. Ne treba na to zaboraviti.

Jer, stare pitoreske Vodice sa svojim uskim uličicama, do kojih sunce slabo dopire, sa patiniranim kucama i stariim krovovima i danas žive u svome tijesnom ambijentu.

A taj ambijent treba sačuvati.

Tekst i snimci: J. Čelar

U GRADU NA KRKI RAZGOVORI O KRKI I ZRMANJI

Ljepotica će dati bijelo zlato

TEMA VEOMA INTERESANTNIH DVODNEVNICH RAZGOVORA U KNINU (26. I 27. SJEĆNJA BILA JE: GDJE I KAKO JOS ZAHVATITI BIJEGO ZLATA IZ NJEDARA OVE NAŠE JUGOSLAVENSKE, SJEVERODALMATINSKE, KNINSKE, ĐRNISKE I ŠIBENSKUE PLANINSKE LJEPOVICI I GDJE I KAKO POČETI ZAHVACATI DOSAD JOS NIKAKO NE ISKORISTAVANO BOGATSTVO VODA NJEZINE SUSJETKE, KRAŠKE I PLAHOVITE ZRMANJE?)

NISU TO BILI RAZGOVORI — PRICAM TIPICU, JER SU SE PRED UČESNICIMA KNINSKOG SKUPA, U POVELIKOJ KUTIJI, NALAZILE ĆETIRI DEBELE KNIGE, OPREŽAN ELABORAT IZRADEN U BIROIMA ZAGREBAC-KOG »ELEKTROPROJEKTA« POD NASLOVOM »IDEJNA STUDIJA HIDRO-ENERGETSKOG ISKORISTAVANJA VODA KRKA I ZRMANJA SLIVA«.

O novoj hidroenergetskoj perspektivi Krke i Zrmanje prisutni elektroprivrednici, geolozi, hidrolozi, zaštitari prirode i predstavnici zainteresiranih komuna rekli su svoje i uz izvjesne primjedbe dali podršku predloženoj projekciji zahvata na novim centralama na području čija površina iznosi oko 3.000 kvadratnih kilometara. Predviđaju se dvije varijante, po jednoj vode tih dviju rijeka koristile bi se pojedinačno, a po drugoj, koja je izgleda povećana, prebacivanje voda gornjeg toga Zrmanje u Krku. Da viđimo kako bi izgledao sistem budućih centrala. Počet ćemo sa Skradinskom bukom, gdje bi se trebale locirati hidrocentrala Jaruga 1 i Jaruga 2.

Za Jarugu 1 predviđa se nadvišenje barijere Skradinskog buka za oko 1 metar. Dobila bi se akumulacija vode od 4,3 milijuna kub. metara. Prazvodila bi 120 milijuna kwh, a sa korištenjem voda Zrmanje i više. Za HE Jaruga 2 bilo bi potrebno nadvišiti barijeru slapa za 30 metara. Investicije bi bile 6 puta skuplje nego za Jarugu 1. Inače bi Jaruga 2 proizvodila oko 220 milijuna kwh.

HE Roški slap, za koji bi se zahvat vode izvrišio uzvodno 700 metara od sadašnje barijere i izgradila brana na barijeri oko 12 metara visoka, proizvodila bi 53 milijuna kwh, a sa korištenjem voda Zrmanje 62 milijuna kwh.

Za korištenje skupin slavova Manojlovac, Bilušića buka, Rošnjak i Miljacke predviđaju se dvije mogućnosti: ostaviti postojeću HE Manojlovac ili izgraditi još jednu novu HE Manojlovac 2. Zahvat vode izvrišio bi se na Bilušića-buku, odakle bi se tunelom dugim 4,4 km doveo do nove, u blizini postojćeće. Za potrebe nove centrali predviđa se izgradnja 9 metara visoke brane. HE Manojlovac 2 proizvodila bi 213 milijuna kwh.

Oko 5 kilometara nizvodno od Knina predviđa se lokacija HE Manojlovac. Ta centrala ne bi koristila pri-

rodne slapove, nego samo vode pritoka Krke, Butišnice i Radljevca, koje bi bile zahvaćene daleko uzvodno i tunelima dovedene u Krku. Dovodni tunel bi bio dug oko 4 kilometra od akumulacija u predjelu rijeke Radljevca. Centrala Manjanović davalna bi 57 milijuna kwh el. energije.

Prema varijanti prebacivanja Zrmanjinih voda u Krku izgradio bi se u predjelu Prevjesa veliki akumulacioni bazen kapaciteta 150 milijuna kub. metara, metara vodene mase, brana visine 65 do 70 metara visine i odvodni tunel u dužini preko 8 kilometara.

Na Zrmanji bi se izgradilo dvije, odnosno tri hidrocentrale. Ukoliko se ne budu prebacivane vode Zrmanje u Krku, doći će u obzir postojanje HE Erenik. Potrebito bi bilo izvesti dovod u dužini 9,9 km. Inače bi taj objekt, čija bi izgradnja bila veoma skupa, davao oko 58 milijuna kwh.

Smatra se da bi veliku investiciju predstavljala i HE Žegar na Zrmanji. Za akumulaciju vode bilo bi potrebno graditi betonsku gravitacionu branu visoku preko 50 metara. Međutim, žegarska centrala proizvodila bi nešto preko 40 milijuna kwh.

Ako dode do realizacije niza centrala na Zrmanji, prioritetnije mjesto pripalo bi HE Krupa. Za potrebe te centrale predviđa se u kanjonu rijeke akumulaciono jezero od 3,5 milijuna kub. metra vode, izgradnja dovodnog tunela dužine 1.400 metara. Kapacitet HE Krupa bio bi oko 60 milijuna kwh.

Studija zatim razrađuje podizanje postrojenja na Krkinim pritocima, tako na Krčiću HE Krčić. Brana bi se izgradila uzvodno od slapa. Bila bi visoka 33 metra. Do strojarnice bi se voda dovodila dovodnim tunelom dugim 4,5 kilometra. Predviđa se da bi njezina godišnja proizvodnja bila 32 milijuna kwh.

I na Čikoli bi se podigla dva objekta, HE Čikola 1, kanjonskog tipa, u blizini samog Drniša. I za nju bi

bila potrebna brana u visini od 44 metra, a proizvodila bi nešto preko 10 milijuna kwh.

Pri završetku Čikolina kanjona predviđa se izgradnja postrojenja za HE Čikola 2. Njezina brana bila bi visoka 80 metara, akumulacioni bazen sadržavao bi 5 milijuna kub. metara vode, a dovodni kanal bio bi dug 3.600 metara. Ta bi centrala proizvodila oko 44 milijuna kwh električne energije godišnje.

S obzirom na ekonomski pokazatelji pojedinih predviđenih objekata, istaknuto je u zaključcima kninskih savjetovanja da bi trebalo za najbliži perspektivni period obrediti tehničku i ostalu dokumentaciju za izgradnju slijedećih centrala: HE Jaruga 1, HE Roški slap, HE Manojlovac 2, HE Marjanović i HE Krupa. Razumljivo je da će predloženo korištenje voda Krka i Zrmanje pokrenuti čitav niz drugih pitanja: turizma, poljoprivrede, vodoprivrede i vodoopskrbe, kao i problematike oko zaštite prirode i prirodnih rijet-

kosti i zato će trebati sva ta pitanja uskladiti sa interesima elektroprivrede. Na daljnjem razmatranju predložene idejne studije trebat će čuti mišljenje i prijedloge zainteresiranih komuna, Skupštine kotara Split, osnovne privredne komore našeg kotara, turističkih organizacija i republičkih foruma za zaštitu prirode.

Već u toku dvodnevnih kninskih razgovora bili su zaštitari prirode uverjani od elektroprivrednika da lijevi Krkini slapovi neće biti ugroženi. Štoviše, postojanjem novih centrala bilo bi preljevanje vode preko sedrenih barijera čak obiljnije nego do sada, a pogotovo kad se po varijanti prebacivanja voda iz gornjeg toka Zrmanje u Krku i Krkine vode na taj način slapovi učine obiljniji. Učesnici kninskih skupova raziskali su se u uvjerenju da i pored niza novih centrala na rijeci Krki ova planinska ljepotica neće poružnjati i da će čuveni slapovi na Skradinskom boku i dalje ostati među najljepšima u Evropi.

A. M.

IZ VODICA

LOŠ PRILAZ DO RESTO-RANA »BORIK«

U Vodicama je prije čitavih pet godina izgrađen suvremeni restoran »Borik«, za kojega je utrošeno 42 milijuna starih dinara.

Međutim, nije izgrađena i prilaza staza, a provizorni puteljak je gotovo neprohodan. Okoliš restorana je neuredan, pun smeća i kamena od razrušenih ograda. Krajnje je vrijeme da ugostiteljski turistički poduzeće »Rivijera« iz Šibenika, pod čijom je upravom nalazi i restoran »Borik«, o tome povede računa.

Začuduje ravnodušan stav Turističkog i ugostiteljskog poduzeća »Rivijera«, koji bi trebali biti glavni organizatori i inicijatori takvih manifestacija. Ovakvo, isto kao što je naglo obnovljen, naglo i odumire jedan lijepi stari običaj. J. L.

OVE GODINE BEZ KARNEVALA

Vodički karneval, koji je pred dvije godine uspješno obnovljen i postao poznat u cijeloj Dalmaciji, ove se godine neće održati. Kako smo ovih dana saznali u razgovoru s predstavnicima Turističkog društva i drugim organizacijama i pojedincima koji su organizirali dosadašnje karnevale, kao glavni razlog navodi se pomanjkanje finansijskih sredstava.

Začuduje ravnodušan stav Turističkog i ugostiteljskog poduzeća »Rivijera«, koji bi trebali biti glavni organizatori i inicijatori takvih manifestacija.

Ovakvo, isto kao što je naglo obnovljen, naglo i odumire jedan lijepi stari običaj. J. L.

Bilješka o ljudima pokraj nas

TRI DOBRA DRUGA

Netko se naradi ovako, netko onako. Ima bezbroj načina da se čovjek umori ili odmori. Njih trojica se u tome od ostalih ne razlikuju. Ili se bar ne razlikuju mnogo.

Njih trojica zovu se: Joso, Ivo i Marin. Rade svoj posao, primaju plaće, proborave po osam i više sati na nogama, raduju se djeci. Njih trojica — Marin, Ivo i Joso — prodavači su novina.

Njih trojica nikada nisu sami. Druguju s novinama, razglednicama, cigaretama, ilustriranim tjednicima. To će biti dovoljno, više nećemo nabratati, moglo bi nekoga zamoriti. A njih trojicu, eto, taj svakodnevni posao ne zamori. Rade ga već desetak godina, s ljubavlju i nasmijanim licem koje ne odaje brige.

Samo, da se razumijemo — briga ima. Ivo, Marin i Joso mogu vam i o tome pričati. Jer, i nasmijani ljudi imaju svoje kalvarije. Njih trojica se ni u tome ne razlikuju od ostalih. Ne razlikuju se od onih koji već nekoliko godina, iz dana u dan, ponekad i više puta u danu, naračaju k njima: po cigarete i ostalo.

Ti, građanine, koji čitaj ovu reportazu — sigurno poznáš Josu. Da, da, to je onaj mršavica, lica koje ne krije bore. A on je, naš JOSO CRLJIC, »dosaо na ovaj svijet« prije 44 godine. Ni malo ni mnogo od toga nije prošlo, kako se uzme. Njemu se čini da je od prvih sjećanja na rodni PERKOVIĆ prošlo i te kako dugo vremena.

U predvečerje prošlog petka rekao nam je:

— Prolaze, prolaze ovi dani. Rastu djeca i kad njih gledaš najbolje vidiš kako stariš. Ali, šta se može: to ne mimoilažnikog. Proživi se i ovako i onako. Ja se, ako vas to zanima, često sjetim Oštretu Čuke kraj Gospića, u Lici. Bila je zima, noć, bila je zasjeda. Čekali smo ustaše. Čekali smo ih čitavu noć. Snijeg do koljenja, mraz štipa za lice, a čekaš ih. I u tom čekanju meni se zamrzle noge. Osjećam to i danas. I o onome prošlom pričam svojoj djeci.

Neka znaju kako je nama bilo, nama koji smo se borili.

Priča tako Joso i kazuje istinu. A mi mislimo: zdrav nam bio, druže Joso, druže rezervni poručnici, i nastavi tako, neka djeca znaju, neka mladi doznaaju kako je to nekada bilo, kako su i očevi gladovali, »planinarili« i mrzli se za slobodu. Neka znaju, jer u to su vrijeme bili mali ili ih uopće nije bilo. Dobro je da znaju sve to, dobro je i potrebno, zar ne?

Ulaze i izlaze ljudi, redaju se muškarci, žene i djeca, pa traže ovo ili ono. Svima im treba biti pri ruci. Jer, takav je posao. To oni znaju, znaju to Marin, Ivo i Joso. Znaju svoj posao, ali su ljudi i ne ljute se ako poneki došljak prevrće novine i ne kupi ih, pročita ih samo napola, onako s nogu, iako na zidu sasvim lijepo i krupnim slovima piše: ZABRANJENO U RADNJI ČITATI NOVINE. Ne ljudi ih ni to kada za kišnih dana njihova prodavaonica postane besplatna čekaonica i sklonište od kiše. Ni kad ih namjernici zamole da im pričuvaju ovo ili ono za sat ili pola sata. Ljudi su ljudi, eto.

Množe se nekako reci, a onu drugu dvojicu još ne spomenimo. Ni riječi ne napisasmo o IVI MOROVICU. To je onaj oniski, debeljušasti drug, a četrdeset mu je godina. Radi Ivo u ovoj prodavaonici »DUHANA« već desetak godina, radi i čeka smjenu da se nađe sa ženom i tri djevojčice (toliko ih ima i Joso!) Ivo je, da znate, iz JADRTOVCA. Bili ste, valjda, tam? Odjate je i otišao u borbu i vratio se opet u Jadrtovac — ranjan, Hrabar borac, dobar drug — vele za njega bivši surborci.

— A Vi, Ivo, kako je, da li ste umorni?

— Ako na posao mislite, onda ste u pravu: ima umora. Prestojim ovdje više od osam sati, iz dana u dan, pa kako da ne budem naporno. A i godine idu, idu nesmiljeno. Ali, eto, rabota nije dosadna: uvijek dolaze novi ljudi, stvaraju se poznanstva, kontakti. Svima je nama ovdje tako. I zadovoljni smo, uglavnom

sмо zadovoljni, vrijedi li da vam se na što potužimo, je li da ne vrijedi, reci druže? A ja, eto, ako vas zanima, umor liječim brigom o svojim kćerkama. Želim da im budem bolje nego što je meni bilo u njihovim godinama. I jest im bolje, bome da jest!

Govori tako Ivo, jedan od trojice što ih svaki dan susrećemo u prodavaonici »Duhana« pokraj knjižare »Radić«. A kroz tu prodavaonicu, prostranu je svega oko 2 za 3 m, prođe dnevno blizu 1500 ljudi. I svih treba poslužiti. I biti dobre volje. I ne znati za praznike, slobodne nedelje ili državne blagdane. Da li je to lako, kaži čitaće? A njima, izgleda, nije teško. Slažu se, dobri su prijatelji, imaju povjerenje jedan u drugog. Bez toga ne bi mogli poslovati na povjerenje! Jer, u toj prodavaonici rade njih trojica — i oni drugi ili onaj treći, koji je slobodan, nikad ne zna što je i koliko prodano. Moglo bi se, prosti rečeno, u takvoj situaciji biti nečovjek. Ali, nema toga da sada rade kao braća. Baš kao braća: na povjerenje!

Tako je to u toj prodavaonici, u kojoj rade trojica. Treći je MARIN POPOV, krupan čovjek, otac dječaka i djevojčice, TRI-

BUNJAC koji, kako sam reče, gotovo i ne zna pravu mladost. Život mu nije bio darežljiv. A ipak je uvijek nasmijan i spreman na šalu. Pravi narodni čovjek, štorno riječ.

Razgovarali smo. »U »Duhanu« sam sedam godina — reče — i ne mogu se potužiti. Zadovoljan sam, možda i zbog toga jer se držim one »pokrij se kako ti je pokrivač dug«. A mijenjam poslove, i mijanjam

sredine, upoznao ljudi i neljude, ovakve i onakve. Nas trojica smo pravi druge. Ne mogu se potužiti na njih, a ni oni na mene. A to je važno, to je veoma važno, zar ne? Najteže je to što i nemamo slobodnih dana. Živimo među novinama i ilustracijama, pratimo kao rijetko tko nedaće u dalekom Vijetnamu, među prvima se upoznamo s novostima što ih donose dnevničari, i to je zanimljivo. Život je općenito zanimljiv, čak i onda kada nije idealan. Samo, što je idealno?

Ostavili smo njih trojicu: IVU, JOSU I MARINU. Rastali smo se do sutrašnjeg videnja. I svaki je dan tako. Nismo zaboravili na njihov umor, i zato, dragi čitaće, kad navratiš do prodavaonice u kojoj TROJKA radi, budi strpljiv i ne žuri se: ČEKAJ NA RED I NE ČITAJ U RADNJI NOVINE. (DB)

Razmišljanja

MORALNI LIK LIČNOSTI

Povod za razmišljanje o ovom pitanju dao mi je razgovor grupe mlađih rukovodilaca i članova SK iz jedne tvornice s područja Šibenske komune. Putujući nedavno s njima, oni su međusobno razgovarali i iznosili niž problemi i nedostatka iz svoga radnog kolektiva, a naročito o međuljudskim odnosima. Po njihovu mišljenju treba raditi samo svoj posao, i to na najlakši način, ne upuštajući se u bilo čije probleme i propuste u radu i izbjegava-

vajući gdje god je to moguće kritiku raznih nepravilnosti, a pogotovo o nekom tko zauzima određeno rukovodeće mjesto, za tim da najbolje prolaze oni koji javno istupaju u prilog svoga šefu, iako takvi često u sebi misle sasvim drukčije. Kao odgovor njima na takav njihov stav i diskusiju, kao i odgovor onima koji javno u odnosu prema ljudima istupaju sa svojim deklarativnim stavovima, a u praktičnoj rabi drukčije, napisao sam ovih nekoliko praktič-

nih misli i stavova organizacije SK, a pogotovo jer se u ovom slučaju radi o mlađim ljudima koji su tek započeli radni odnos i partijski staž.

O problemu moralnog lika volje može se govoriti sa filozofskog i psihološkog gledišta. Pokušat ću ovdje rasvjetiti oba ta aspekta, a naročito komponentu moralnog lika volje — principijelnosti.

Volja se ogleda u mogućnosti slobodnog izbora. Kao takva, volja postaje izrazito psihološko svojstvo.

Cvjek je u toliko slobodniji, a to znači da njegova volja utoliko više dolazi do izražaja, ukoliko uspešnije ovlađava zakonima koji vladaju u prirodi i društvu. Cvjek može više birati u svojoj aktivnosti, više odlučivati — ukoliko je njegova svijest na višem nivou. Primitivan čovjek malo je mogao odlučivati. Cvjek današnjice i sutrašnjice postepeno postaje gospodar prirode, a to znači i da sve više i slobodnije odlučuje o svojim aktivnostima.

Etika strana volje uvjetovana svješću često se naziva moralnim likom volje. Jedna od najvažnijih komponenti moralnog lika volje nesumnjivo je principijelnost. Čini mi se da se suštinska svojstva koja čine obujam i sadržaj pojma principijelnosti mogu definirati ovako: nekonformizam, nelicemjerstvo, nedvoličnost, neudvaralaštvo, neprevrtljivost.

Nekonformizam — znači da ličnost ne ide samo u utvrdjenoj stazama i da ne koristi samo isprobane i uhoodane metode u svome radu, već, da je ličnost sposobna da krene i »strujim« putem da postigne više ciljeve i ideale.

Poznato je da zrelja ličnost ne ide linijom manjeg otpora po svaku cijenu. Zrela ličnost, ka razliku od malogradanina, ne bira udobnost kada je ona u alternativi s borbotom za ideale i načela komunizma. Komunisti treba da u radu djeluju stvaralački.

Nelicemjerstvo — znači iskrenost i otvorenost u međuljudskim odnosima, naročito u radnoj sredini. Biti nelicemjeran znači biti spreman svakome u lice reči što mu nije dobro, ma koliko to obojici bilo nepriyatno. Zrela ličnost je taktična u radu s ljudima, ali taktičnost nije isto što i licemjerstvo. Ako netko zasluzuje kritiku, nije potrebno »uvijati« i taktizirati, pogotovo ne bi trebalo jedino govoriti »oči u oči« sa datom ličnošću, a u njenoj odsutnosti potaći drugu priču na istu temu.

Neudvaralaštvo — znači jednak ljudski odnos prema svim članovima sredine u kojoj ličnost živi i radi, čak i izvan nje. Komunista, zrela ličnost, ne diferencira ljudе prema hijerarhijskoj skali njihovih društvenih statusa. Za razliku od birokrata, zreloj ličnosti je čovjek uvijek čovjek. Komunisti je najmanje dopušteno da savjetovali su način na koji će se postupati prema njegovu riječi. Na-protiv, u ulozi potčinjenog najbolje se pomaže starijem konstruktivnom suradnjom i konstruktivnim prijedlozima. Konstruktivna suradnja nespojiva je s karijerizmom.

Neprevrtljivost — kao osobina moralnog lika također proističe iz principijelnosti. Neprevrtljivost znači da ne treba prema nekom biti majka, a prema drugom macica, tj. prema jednom primijeniti jednu mjeru, a prema drugom drugu. Neprevrtljivu ličnost ne mogu privući i preobratiti egoistički ciljevi, tj. da zbog dinara zaboravljaju na ideale i ciljeve našeg rukovodstva. Neprevrtljivost znači i otpornost prema lošijim utjecajima i dosljednost u svom radu. Zrela ličnost ne mijenja svoje stavove svaki čas, već mijenja i usvaja nove tehnike da u njoj se ubijedi u njuhu progressivnost i životnu istinitost.

Mišo Jovović

LJUDSKE SUDBINE

ČOVJEK PONOVO PROGLEDAO

U jednom selu bivše kradinske općine neki je slijepac, nakon četrdeset godina sljepoće, iznenada progledao...

Rano proljetno jutro, slijepi starac, kao i obično, bio je budan. Razmišljao je o svojoj teškoj i nezavidnoj sudbinii. No, svoju je bol podnosiо stoličkim mirom. Čudesna misao često bi ga vodila jednom starom briještu, pod čijim krošnjama su bile pohranjene mnoge njegove tajne, mnoge uspomene iz mlađih dana. Da, volio je jednu djevojku koja mu je uzvraćala ljubav. Ali, kad su to doznaли njena braća (i otac), nastade pravi lom. No, on ne odustade od svoje namjere, tim više što su se na njegovoj strani našli ne samo djevojka — već i njena majka. Uzalud su bile i prijetnje i busije, i mržnja i pakao — ljubav nije ustuknula pred nasiljem. Naprotiv, ona je konačno slavila svoju pobedu.

— Tako se on oženio i stao živjeti životu zadovoljnog čovjeka. A onda su došla i djeca: četverica za redom. A za djecom, u trideset godinu života, nastupi sljepoća, i mrak. Nitko živ želosniji od njega; kraj sebe osjeća voljenu ženu — a ne vidi je. Čuje galamu djece, njihov zvon i kljukavi smijeh, a nije u stanju pomisliti ih: ni rukom, ni pogledom. Kako da uživa u njihovim nestašlicima dok mu je pred očima sve crno? Kako voljeno ženi uputiti krišom želuza pokretom oka? Često bi se vajkao ukućanima: »Dan je moj krvnik — a noć moja tuga i moj pakao...«

Od slijepa čovjeka i tadašnji okulisti digoše ruke i njegov slučaj proglaši neizlječivim...

I tako iz dana u dan, iz godine u godinu; punih četrdeset godina tako osluškivao bi jutarnje zvukove i klepku cijovnih zvona na obližnjim ispašama, osjećao miris muhara i djeteline, zanosio se pjesmom kosa i rovom jarebica — u obližnjem kamenjaru — i potajno se nadao da će možda sve to, što sada hvata samo sluhom, još jednom gledati očima. No, s godinama i nade se stade gasiti. A kad još i sedamdeseta prijeđe — i posljednji tračak nade isčešnu.

Švelja bez ruku i nogu

U selu Z. živi švelja (i to dobra švelja, ma kako to izgledalo nevjerojatno) kojoj nedostaju obje noge do kuća, jedna ruka do podlakvice, dok na drugoj ruci nosiće svezu.

Kad je šest po sedam godina po završetku prvog svjetskog rata došla osuščena na svijet, na užas svojih roditelja, nitko živ, pa ni njeni ukućani, nije sluo da će s vremenom ovo nedonošće prirode postati — švelja. Naprotiv, svu živjeli u uvjerenju da neće biti duga vijeka. Njene divne oči i bujne vlas prilivačile su svačiju pažnju, osvajali, kako se to kaže — »na prvi pogled«. No, njena sakost istovremeno je izazivala i zgražanje — i samost. Staviše, pojedinci su to smatrali i nekom vrstom kazne božje, što je bilo i normalno u doba carevanja sujevjerja i vjerskih predrasuda, mržnje i pakosti. Dakle, kad je u pitanju ljudska tragedija, vječito uz samost idu i mržnja i ljudski poroci koji još više zagorjavaju život onima koji najviše duševno pate. To je, uostalom, neminovnost od koje nitko ne može biti potresen.

S vremenom se ukućani stade privikavati na prisustvo male bucmaste »sekice«, kako je prozvana ova svest ukućana, i to posvećivati više pažnje — nego samost.

Tako se ona razvijala — a s vremenom je počela i hodati na svojim zakržljanim »patrljicama«. I ondašnji mjesni župnik posvetio joj je dio svoje pažnje, te je sakatu ubrzo naučio čitati i pišati. A kad je poosdrasla, roditelji joj nabave ručnu šivalcu mašinu (više zabave radi nego što su vjerovali da će naučiti zanat). No, dogodilo se sasvim obrnuto, čvrsta volja za životom davala je maloj sakatoj djevojčici dovoljno snage za savladavanjem i onoga nevjerojatnog...

I tako ona postade dobra švelja, koja, zahvaljujući

povjerenju svojih mušterija, ima pune ruke posla. Njena šivalica smještena je uz prizor s pogledom na put za Vodice. Ona tu šiva i pjevusi, ponekad sjete pjesme kroz koje izražava svoje osjećaje, svoju ljudsku bol, što je prirodno kad su u pitanju pastorčad prirode, prikradena u punoj mjeri za svakodnevne ljudske radosti. No, nije rijedak slučaj da se i našali s prolaznicima, dobacujući im i takve izrade i poslike koje izazivaju nesudržljivu kihot. Zatim ponovo nastupi sjetna izražena kroz tihu pjevanje i šum šivalice mašine. A kada zatreli poči u crkvu, snaha je ponesne u naruču — i tako vratila natrag. Isti se slučaj ponavlja — i kad ide u Sibenik! No, to je već rjeđi slučaj.

Ako vas kada put nanešete na stazu Vodice — Zaton ili obratno, na prizor predzadnje kuće pod briještom viđete, još i danas, lik jedne švelje

ŠIBENIK I – ŠIBENIK II 6:1 (3:0)

U nedjelju prije podne, po dosta lijepom i sunčanom vremenu, odigrana je na stadionu »Rade Končar« prva ovogodišnja nogometna utakmica između dvije ekipe »Šibenika«. Prva ekipa je nakon dosta bolje igre uspjela pobediti s visokim rezultatom od 6:1. (3:5). Zgoditke su postigli: Stanišić 4 i Orošnjak za »Šibenik« I, a Ninić za »Šibenik« II.

Timovi su igrali u sljedećim sastavima: »Šibenik« I: Brajković, Marenčić, Friganović, Grgić, Miljević, Stošić, Tambača, Relić, Orošnjak, Marinić i Stanišić.

U prvom dijelu propustila je navala prve momčadi nekoliko zrelih šansi da savlada Višića.

»Šibenik« II: Višić, Superba, Žaga II, Marov, Šupe, Mikulandrić, Živković, Ninić, Lovrić, Crnogačić i Lakoš.

Prvi tim je igrao nešto bolje od druge ekipe. Međutim, ipak se na igračima moglo primijetiti da još nemaju dovoljno fizičke spreme. To naročito vrijedi za one igrače koji su došli na pripreme prije nekoliko dana. U obrani su nedostajali vratar Sirković i Žepina, dok je navala igrala bez omladinskog reprezentativca Bakmaca.

Da kažemo tko se istakao, nema smisla, jer je to prva utakmica i igrači su tek počeli trenerati.

Utakmicu je dosta dobro vodio frener prve ekipe Zvonko Tedling. (DK)

U NEDJELJU „ŠIBENIK“ „OLIMPIJA“

U okviru priprema za nastavak takmičenja u nogometnom prvenstvu Jugoslavije u nedjelju se u Šibeniku sastaju novi prvoligaš »Olimpija« iz Ljubljane i domaći »Šibenik«. Ovo je za obe ekipe prva jača utakmica u toku priprema. Kako smo doznali, obe ekipe će nastupiti u najjačim sastavima. Prema tome, pruža se ljubiteljima nogometnog prilika da poslije duže pauze ponovo na svome terenu vide nogometše »Olimpije«, među kojima igrat će nekoliko odličnih igrača, kao što su Šoškić, Arslanagić, Veselica i Corn. Osim toga, Arslanagić je uz Nadovezu i u najbolji strijelac jesenskog dijela nogometnog prvenstva Prve lige.

Utakmica se igra na stadionu »Rade Končar« s početkom u 14.30 sati. (DK)

JAVNA ZAHVALA

Povodom smrti naše drage majke

JUŠIĆ ŠINKE ud. VICE rođene STOSIĆ

toplo se zahvaljujemo svim rođacima, prijateljima i znanjcima koji su nam izrazili saučeće i ispratili je na vječni počinak okitiviš joj odar cvjećem.

Dugujemo veliku zahvalnost liječnicima Internog odjela Medicinskog centra u Šibeniku dr Nikoli Ivanoviću, dr Mirku Zaninoviću, a naročito odjelom liječniku dr Tatjani Stipić-Rašković koja je požrtvovano i sve do zadnjeg časa vodila brigu o našoj dragoj pokojnici kroz dugi period njene teške bolesti, te medicinskoj sestri Alenki, kao i cijelom osoblju odjela koji su je pazili u njezinoj bolesti.

Ujedno se zahvaljujemo rođacima i prijateljima koji su na svojim rukama prenijeli našu dragu majku do njezina posljednjeg počivališta.

Još jenom svima Vam od srca hvala!

Ožalošćena djeca:
dr Mirko, Ljubica i Marija

PRILIKOM RAZGOVORA SA SUCEM ZA PREKRŠAJE DOZNALI SMO ZA NEKOLIKO ZANIMLJIVIH PODATAKA. PORED OSTALOG, DOBILI SMO I ODGOVOR NA PITANJE: KOLIKO »KOSTAJU« PREKRŠAJI?

Koliko „koštaju“ prekršaji

milijuna i 714 tisuća dinara.

Na kraju donosimo i podatke o kaznama zatvora koje je sudac za prekršaje izrekao: 1963. godine 113 prekršitelja kažnjeno je sa 1.358 dana zatvora. Godinu dana kasnije 145 prekršitelja kažnjeno je sa 1.850 dana zatvora, dok je prošle godine

85 prekršitelja kažnjeno sa 1.331 dan zatvora. Nema sumnje da ovi podaci mogu »veoma dobro doći« svima onima koji su već kažnjavani, kao i »vrjedno« ravnjanje onima koji bi danas ili sutra mogli, nepomišljeno ili namjerno, krenuti putem prekršaja. (DB)

IZ »SLOBODNE PLOVIDBE«

Otvorena linija Jadran Crno more

Krajem prošlog tjedna otvorena je brodskla linija koja će povezivati riječku luku sa lukama na Crnom moru. Otvarenje ove linije obilježeno je odlaskom broda »Zlarin« Šibenske »Slobodne plovidbe«, koja će sa nekoliko svojih plovnih jedinica redovito održavati ovu prugu. Brod »Zlarin« isplvio je iz Rijeke sa 2 tisuće tona hrane namijenjene Bugarskoj, a prije nekoliko dana na istoj liniji počeo je saobraćati brod »Krka«. Svečanom otvaranju linije Jadran – Crno more prisustvovali su predstavnici pomorske privrede Rijeke, te komercijalni direktor »Slobodne plovidbe« Krunic Kaliger.

Otvaranjem ove nove međunarodne linije umnogome će se rastjereti lučki pretovar u riječkoj luci koja u tranzitu zauzima prvo mjesto na našoj obali. (jj)

Tribunj će dobiti vodovod

Kako se učekuje, do iduće turističke sezone završit će se izgradnja vodovoda u Tribunj. U tu svrhu mještani su izglasali samodoprinos. Svaki mještani od 17 do 60 godina iskopat će 7 metara kanala za postavljanje cjevoda na potезu od 3 km.

Osim toga, mještani će sudjelovati i novčanim prizvodima od 3 do 8.000 starih dinara. Skupština općine Šibenik i Šibensko poduzeće »Vodovod i kanalizacija« osigurali su u tu svrhu 28 milijuna dinara.

ZAHVALA

U dubokoj boli koja nas je zadesila povodom smrti naše drage majke

TRIFUNOVIC MATIJE ROĐENE MARTINOVIC

zahvaljujemo se dru Nikoli Ivanoviću, dru Mirku Zaninoviću i ostalom medicinskom osoblju koji su pokazali punobrige za njezino ozdravljenje, bdići nad njom do posljednjeg časa.

Također se zahvaljujemo rodbini, prijateljima i znancima, radnom kolektivu Centralne apoteke i Mužičke škole u svima onima koji su namisleno ili pismeno izrazili saučeće i našu dragu majku ispratili na vječni počinak, okitiviš joj odar cvijećem.

Ožalošćena djeca

ZAHVALNICA

Povodom smrti moje majke

NEVENKE GRGAS

zahvaljujemo se liječniku Mikelandri i osoblju Medicinskog centra u Šibeniku. Također se zahvaljujemo i svim drugovima koji su iskazali saučeće prilikom posljednjeg ispraćaja pokojnice. Isto tako zahvaljujemo drugovima Sveti. Šeparoviću i Krstičeviću, a naročito svom rođaku Jakovu Grgasu, koji je ispratio pokojnicu sa čitavom svojom obitelji.

Ožalošćeni sin Dinko i obitelj

200 novih hajdukovaca

Nedavno je (23. siječnja) u Murteru bilo veliko slavlje: osnovano je povjereništvo »Hajduka« za otok Murter, a navečer je za ljubitelje »bijelih« i goste iz Splita i Šibenika održana zabava pod nazivom »Bijela noć«.

Sa skupštine je upućen pozdravni telegram nogometnom klubu »Hajduk«. (OJ)

Pismo

DRUGARSKOJ REDAKCIJI

U Medicinski centar, odjeljeњe C, dovezao sam 27. I 1966. godine u 15 sati moju majku Nevenku Grgas. Tu joj je ukazana prva liječnička pomoć od liječnika Zaninovića. Međutim, usprkos hitnoj intervenciji liječnika i njihovu nastojanju da moju majku otrgnu od zagrljata smrti – ista je premrula 28. I 1966. u 10 sati. Međutim, iako je ona umrla u 10 sati ujutro, nitko od osoblja Medicinskog centra nije našao za shodno da njezinu smrt prijaviti rodbini, tako da je rodbina sasvim slučajno sazna za njezinu smrt tek oko 3 sata poslije podne od jedne mještance koja je napustila bolnicu.

Revoltiran tim postupkom otišao sam u upravu Medicinskog centra i tražio obrazloženje na takav postupak. Tek poslije moje intervencije poslali su telegram o smrti pod brojem 2386.

Naravno da takav odnos nije human prema rodbini umrle. Medicinskom centru poslat čučužbu protiv odgovornih lica za takav odnos.

Dinko Grgas, Neboder 141 Šibenik

ELEKTROPRENOS SPLIT

traži za privremeni radni odnos u trajanju od 6 (šest) mjeseci jednog VKV radnika rasklopni postrojenja ili elektrotehničara jake struje za popunjavanje radnog mještana rukovaoca električne komande

RUKOVAOCA ELEKTRIČNE KOMANDE U TS 110/30 KV BILICE

Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodata poduzeća.
Rok natječaja do 7. II 1966.
Molbe sa biografijom dostaviti na adresu »Elektro-prenos« Split – pogon Šibenik, Šibenik pp 66.

OD SRIJEDE DO SRIJEDE

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: američki film – MARATONSKA BITKA – (do 3. II)

Engleski film – VESELI KRUG MLADIH – (4–6. II)

Domaći film – LITO VILOVITO – (7–9. II)

»ŠIBENIK«: premjera američkog filma RIO KONCOS – (do 6. II)

Premjera američkog filma – GERONIMO – (7–13. II)
»20. APRILA«: premjera francuskog filma – ZLATNI TRIJUMF – (do 6. II)

Premjera domaćeg filma – IZDAJNIK – (7–8. II)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 4. II – Centralna – Ulica Borisa Kidriča.

Od 5. do 11. II – Varoš – Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Ante, Mirko i Ane Cubrić; Zlatko, Drage i Anke Radovčić;

Nada, Marijana i Vide Vukičević; Renata, Jose i Ane Škorić; Vlado, Tome Friganović i Josipe Antolos; Jasna, Ergrena i Stane Lakoš; Dragana, Petra i Ružice Dilas; Nikša, Branka i Zorka Klasnić; Jovanka, Nikole i Stevanije Peslač; Josip, Ante i Anke Zoričić; Katja, Srbobrana i Ruže Kalik; Mario, Nenada i Marije Pečuvčić; Jelena, Branka i Mileva Kovačević; ALENKA, Brunica i Kate Kovačević; Aldis Dunka i Zorka Nakić; Nada, Mate i Darinka Goleš; Renata, Svetislava i Marije Škilje; Zoran, Špira i Jadranke Subota; Bran-

ko, Tugomira i Marije Braica i Milena, Zdravka i Bosilje Ergić.

VJENČANI

Niko Slavica i Radojka Sižgorić.

UMRLI

Jasminka Banovac, 20 dana; Matija Trifunović, stara 83 godine; Vice Škubonja, star 75 godina; Franja Baranović, stara 77 godina; Matija Batinića, stara 79 godina; Zorka Vukman, 47 godina; Ivo Grubišić, stara 83 godine; Jela Erceg, stara 99 godina i Šinka Jušić, stara 73 godine.

SAOBRAĆAJNE VEZE

VLAKOVI

Za Zagreb u 9.55, 19.15 (preko Like) i 22.35 sati (preko Bihaća).

Za Beograd u 19.15 sati.

Za Split u 3.03, 6.56 i 14.40 sati.

AUTOBUSI

Za Zagreb u 19 i 20 sati.

Za Rijeku u 4, 8.45, 9.15, 10.50, 11.45, 13, 14.35, 16.35, 19, 21.35 i 22.30 i 23.35 sati.

Za Dubrovnik u 5.30, 8.30, 10, 11, 12 i 23.15 sati.

Opservator

Izdaje i štampa: Novinsko-izdavačko poduzeće »Stampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIC

List uređuje redakcijski kolegij – Glavni i odgovorni urednik – JOSIP GRBELJA – Uredništvo: Šibenik – Ulica Petra Grubišića 3 – Telefon uređništva 25-62 – Rukopisi se ne vraćaju.

– Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara – Tekući račun: Komunalni, banka Šibenik 346-18 – Telefon Štampari je 22-28 i 29-53.